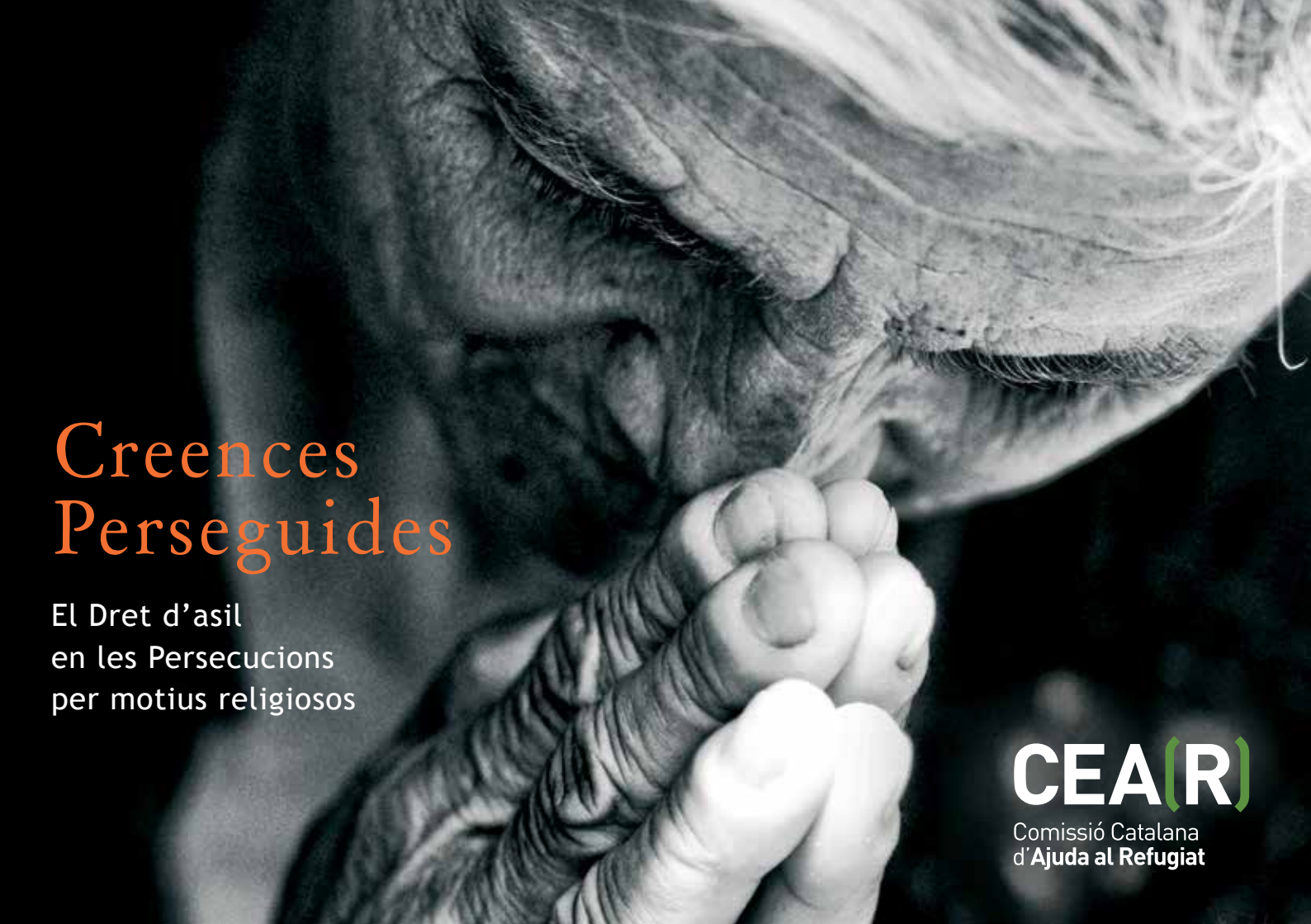

Creences Perseguides

El Dret d'asil en les Persecucions per motius religiosos

CEA(R)
Comissió Catalana d'**Ajuda al Refugiat**

Publicació:
Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
Actualització realitzada per:
Pascale Coissard
Obra original el·laborada per:
Estel·la Pareja
Coordinació de l'actual edició:
Pascale Coissard i Estel·la Pareja
Revisió:
Anna Figueras i Estel·la Pareja
Disseny:
Morivati
Impressió:
Eco-reciclat

Edició realitzada a Barcelona al 2012

Amb la col·laboració de la Direcció General d'Afers Religiosos del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya i la Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona.

La Direcció General d'Afers Religiosos del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya, així com la Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona no han de compartir necessàriament les opinions expressades en aquesta publicació.

Index

Presentació ..... pág. 5

1. El reconeixement al dret a la llibertat de pensament, consciència i religió ..... pág. 9
1.1 Sistema Universal ..... pág. 9
1.2 Sistemes regionals ..... pág. 11
1.2.1. Sistema Europeu ..... pág. 11
1.2.2. Sistema Interamericà ..... pág. 12
1.2.3. Sistema Africà ..... pág. 13

2. El contingut al dret a la llibertat de pensament, consciència i religió universalment reconegut ..... pág. 15

3. El reconeixement de les persecucions per motius religiosos en el Conveni de Ginebra sobre refugiats i en el Protocol de Nova York ..... pág. 19
3.1 Definició del terme religió ..... pág. 20
3.2 La dificultat de determinar què és una persecució ..... pág. 23
3.2.1 Totes les coercions constitueixen persecució? ..... pág. 23
3.2.2 La definició de persecució en la normativa europea ..... pág. 25
3.3 La coexistència de diferents motius de persecució ..... pág. 27

4. Els agents de persecució ..... pág. 29
4.1 L'Estat com agent de persecució ..... pág. 30
4.2 Persecucions socials ..... pág. 34
4.3 La persecució interreligiosa ..... pág. 36
4.4 La persecució intrareligiosa ..... pág. 37

5. Formes de persecució religiosa ..... pág. 39

6. La violència per motius religiosos ..... pág. 41
· **Federació Russa**
Txetxènia, la coexistència de dos motius de persecució: religiosos i de gènere ..... pág. 42
· **Bielorússia**
Testimoni: Viktoria, 36 anys, refugiada bierlorussa a Catalunya per motius religiosos..... pág. 46
· **Pakistan**
Un cas de delicte de blasfèmia ..... pág. 49
· **República Popular de la Xina**
La Regió Autònoma del Tibet / La Regió Autònoma Xinjiang Uigur ..... pág. 52
· **Birmània**
Testimoni: Khin, 29 anys, refugiat birmà a Catalunya per motius religiosos i polítics ..... pág. 54
· **Egipte**
La comunitat copta a Egipte ..... pág. 58
· **Vietnam**
Els cristians Montagnards: un cas de discriminació política, religiosa i ètnica al Vietnam pág. 60
· **Israel**: Israel
La discriminació religiosa viola el dret a la família ..... pág. 61

7. La situació de la protecció internacional a l'Estat espanyol ..... pág. 65
7.1 Les xifres ..... pág. 66
7.2 Alguns dels casos de persecució religiosa amb els que hem treballat ..... pág. 69

8. Conclusions i Recomanacions ..... pág. 73

9. Bibliografia ..... pág. 72

10. Webgrafia ..... pág. 79

11. Notes aclaratòries ..... pág. 79

Crèdits ..... pág. 83

Presentació

"Pensar, creure o no creure, dubtar. Resar, unir-se o romandre al marge. Aquests són els moviments de la ment i el cor, infinitius que ens porten més enllà del finit"[1]. Aquests infinitius són també els que porten a milers de persones cada any a fugir del seu país perquè no se'ls respecten aquests drets. La persecució religiosa ha estat i és encara un dels motius que obliga a fugir a milions de persones de casa seva.

En aquesta nova edició actualitzada de *Creences perseguides. El dret d'asil en les persecucions per motius religiosos* volem, una vegada més, insistir i recordar que els motius que porten a una persona a fugir de casa seva i sol·licitar protecció internacional en un altre país són molt variats. En aquest cas volem reivindicar les persecucions religioses com a motiu per sol·licitar la protecció internacional. És habitual que el conjunt de la ciutadania vinculi els conceptes de refugiat/da, exili i asil a qüestions de caràcter polític; quan en veritat, les persecucions de caràcter polític són un dels varis motius recollits en la Convenció de Ginebra sobre l'Estatut de Refugiat del 1951 conjuntament amb les persecucions per motius ètnics, religiosos, de nacionalitat o per pertinença a un determinat grup social, com s'analitzarà en profunditat més endavant. Es pot afirmar que una persona refugiada és aquella que s'ha vist abocada a emprendre un desplaçament forçós del seu país per haver patit, o per tenir risc de patir, greus violacions dels drets humans, que òbviament

inclouen tots aquells drets humans que tenen a veure amb la llibertat de pensament, consciència i de religió.

La invisibilitat dels diversos motius de persecució en matèria de protecció internacional es deu a varis motius: el desconeixement de la institució de l'asil a casa nostra; el fet de que habitualment no hi ha un únic motiu que porta una persona a fugir de casa seva en busca de protecció internacional sinó que hi ha varis que coexisteixen com poden ser l'ètnic i el religiós per exemple; la invisibilitat que pateixen les persones refugiades a casa nostra; l'absència d'estadístiques oficials sobre els motius al·legats per les persones a l'hora de fer la seva sol·licitud de protecció internacional, així com l'absència d'una explicació o motivació del perquè es concedeix la protecció internacional en les resolucions favorables de concessió; entre altres.

Aquesta invisibilitat de la diversitat de motius pels quals una persona pot sol·licitar protecció internacional té una clara i greu conseqüència: el baix nombre de casos detectats de persones susceptibles a rebre protecció internacional a Catalunya i en general en el conjunt de l'Estat espanyol. La nostra experiència com entitat especialitzada en la defensa del dret d'asil i dels drets de les persones refugiades ens ha demostrat que un gran nombre de persones que necessiten protecció internacional i que compleixen els requisits per a sol·licitar-la ho desconeix. A aquest desconeixement per part de les persones directament afectades i que podrien acollir-se al dret d'asil se li suma el desconeixement per part dels i les professionals que treballen directament amb persones d'origen estranger - ja siguin de l'administració central de l'Estat, de l'administració autonòmica o dels municipis; com del sector privat – que no detecten correctament, o més aviat no detecten, els casos de persones que necessiten la protecció internacional. Així doncs, ens trobem amb

la preocupant situació que les persones que necessiten protecció internacional es troben atrapades en països en trànsit sense poder accedir a territori espanyol per a sol·licitar-la, principalment fruit a les polítiques restrictives de control de fronteres i de control dels fluxos migratoris que no tenen en compte la situació i la realitat de les persones refugiades; o bé, amb persones dins del territori que es troben en una situació administrativa no resolta i en situació d'extrema vulnerabilitat que no són detectades com a possibles sol·licitants d'aquesta protecció i que, per tant, se les exclou dels seus drets com a víctimes de greus vulneracions dels drets humans.

Alhora, a través d'aquesta publicació volem denunciar les situacions que actualment es donen al món en matèria de vulneració de drets humans, i més concretament en la vulneració del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió. Així doncs, amb l'objectiu de donar a conèixer les persecucions per motius religiosos, i que aquelles persones que han vist vulnerats els seus drets i/o han estat perseguides per motius religiosos, trobin en la institució de l'asil, la protecció internacional que mereixen, publiquem aquesta nova edició de *Creences Perseguides*. En aquesta analitzarem l'abast i el contingut del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió universalment reconegut en els instruments de drets humans per poder definir què pot constituir una persecució per motius religiosos en virtut del Conveni de Ginebra de 1951 i del Protocol de Nova York de 1967 sobre l'Estatut de Refugiat. Posteriorment, presentarem alguns casos de persecucions per motius religiosos en diferents països així com els testimonis de persones refugiades per aquest motius. Paral·lelament, analitzarem la situació actual del dret d'asil a l'Estat espanyol. Conclourem, realitzant na sèrie de recomanacions basades en la nostra experiència sobre la protecció internacional a casa nostra a fi d'enfortir aquest dret d'asil que en l'actualitat es troba greument amenaçat.

1. El reconeixement al dret a la llibertat de pensament, consciència i religió

1.1 Sistema Universal

El dret a la llibertat de pensament, consciència i religió és un dels drets i llibertats fonamentals reconeguts en el dret internacional dels drets humans. Entre els principals instruments de drets humans universalment reconeguts hi trobem:

· La Declaració Universal dels Dret Humans[2] que en l'article 18 manifesta:

"*Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, i la llibertat, individualment o col·lectivament, en públic o en privat, de manifestar la seva religió o creença per mitjà de l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança.*"(Declaració Universal dels Drets Humans, art.18)

El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics[3] en els articles 18 i 27 reconeix que:

"Tothom té el dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Aquest dret inclou la llibertat de tenir o d'adoptar la religió i les creences de la seva tria i també la llibertat de manifestar-les, individualment o en comunitat amb els altres, tant en públic com en privat, per mitjà del culte, l'observança, la pràctica i l'ensenyament.
Ningú no pot ser objecte de mesures coercitives que puguin menyscabar la llibertat de tenir o d'adoptar la religió o les creences de la seva tria.

La llibertat de manifestar la pròpia religió o les pròpies creences, només pot ser subjecta a les limitacions prescrites per la llei que siguin necessàries per protegir la seguretat, l'ordre la salut o la moral públics, o els drets i les llibertats fonamentals dels altres.
Els Estats part en aquest Pacte, es comprometen a respectar les llibertat dels pares o, quan s'escaigui, la dels tutors legals, per garantir que els fills rebin l'educació religiosa o moral d'acord amb les pròpies conviccions." (PIDCP; art.18)

"En els Estats on existeixen minories ètniques, religioses o lingüístiques no es pot negar a les persones que pertanyin a aquestes minories el dret que els pertoca en comú amb els altres membres del seu grup, a tenir la seva pròpia vida cultura, a professar i a practicar la seva pròpia religió i a fer ús del propi idioma." (PIDC; art. 27)

A més a més, aquest dret el trobem en altres instruments internacionals entre les que cap destacar els següents:

· Comentaris Generals del Comitè de Drets Humans, en especial l'Observació General Nº22

adoptada el 20 de juliol de 1993

- Declaració sobre l'eliminació de totes les formes d'intolerància i discriminació fundades en la religió o les conviccions de 1981.
- Declaració sobre els drets de les persones que pertanyen a minories nacionals, ètniques, religioses i lingüístiques de 1992.

1.2 Sistemes regionals

El dret a la llibertat de pensament, consciència i religió també està reconegut en els sistemes regionals de protecció de drets humans com veurem breument a continuació.

1.2.1. Sistema Europeu

El Conveni Europeu per a la Protecció del Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals[4] també reconeix aquest dret en l'article 9 de la següent manera:

"*1. Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret implica la llibertat de canviar de religió o de conviccions, així com la llibertat de manifestar la seva religió o conviccions individual o col·lectivament, en públic o privat, mitjançant el culte, l'ensenyament, la pràctica i l'observança dels rituals.*

2. La llibertat de manifestar la seva religió o les seves conviccions no pot ser objecte de

més restriccions que les que, previstes per llei, constitueixin mesures necessàries, en una societat democràtica, per a la seguretat pública, la protecció de l'ordre, de la salut o de la moral públiques, o la protecció dels drets o les llibertats de tercers."

El Conveni Europeu de Drets Humans compta amb un mecanisme de garantia: el Tribunal Europeu de Drets Humans. Aquest vetlla pel compliment de les obligacions contretes pels països firmants del Conveni Europeu de Drets Humans.

1.2.2. Sistema Interamericà

El continent americà compta amb un sistema de protecció i garantia dels drets humans semblant a l'europeu. El seu principal instrument és la Convenció Interamericana de Drets Humans[5]. Aquesta també reconeix la llibertat de consciència i religió i ho fa de la següent manera en el seu article 12:

"1. Tota persona té dret a la llibertat de consciència i de religió. Aquest dret implica la llibertat de conservar la seva religió o les seves creences, o de canvia de religió o de creences, així com la llibertat de professar i divulgar la seva religió o les seves creences, individual o col·lectivament, tant en públic com en privat.

2. Ningú pot ser objecte de mesures restrictives que puguin menyscabar la llibertat a conservar la seva religió o les seves creences o de canviar de religió o de creences.

3. La llibertat de manifestar la pròpia religió i les pròpies creences està subjecte únicament a les limitacions prescrites per la llei i que siguin necessàries per a protegir la

seguretat, l'ordre, la salut o la moral públiques o els drets o les llibertats dels altres.

4. Els pares, i en el seu cas els tutors, tenen el dret a què els seus fills o pupils rebin l'educació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions."

La Comissió Interamericana de Drets Humans i la Cort Interamericana de Drets Humans[6] vetllen pel compliment, per part dels Estats, dels drets continguts en la Convenció i de la resta d'instruments de protecció dels drets humans del Sistema Interamericà.

1.2.3. Sistema Africà

La Carta Africana sobre els Drets Humans i dels Pobles[7], alhora coneguda com la Carta de Banjul, també reconeix aquest dret amb la següent formulació en l'article 8:

"*La llibertat de consciència i professió, i la lliure pràctica de la religió estaran garantides. Ningú que respecti la llei i l'ordre poden ser sotmesos a mesures que restringeixin l'exercici d'aquestes llibertats*".

En el cas del sistema Africà són la Comissió Africana dels Drets humans i dels Pobles i la Cort Africana dels Drets Humans i dels Pobles els mecanismes de garantia dels drets reconeguts en la Carta de Banjul.

2. El contingut al dret a la llibertat de pensament, consciència i religió universalment reconegut

Tal i com afirmava al 2007 la llavors Relatora Especial sobre llibertat de religió o creences, Asma Jahangir[8], la llibertat de religió o de creences no es limita a la seva aplicació a les religions tradicionals o a les religions i creences amb característiques o pràctiques institucionals anàlogues a les de les religions tradicionals sinó que també protegeix les creences teistes, no teistes i atees, així com el dret a no professar cap religió o creença. Així doncs, aquest dret humà inclou[9]:

- La llibertat d'adoptar una religió o creença, canviar de religió o creença o renunciar a aquesta.
- Dret a no patir cap tipus de coacció en el procés d'adopció d'una religió o creença.
- Dret a manifestar la pròpia religió o creença. Aquest dret inclou:

  - La llibertat de culte per practicar i celebrar reunions; la llibertat de confeccionar, adquirir i utilitzar articles i materials necessaris per als rituals o pràctiques religioses.
  - La protecció dels llocs de culte i de les propietats.

- Garantir la llibertat positiva d'exhibir voluntàriament els símbols religiosos com la llibertat negativa a no exhibir-los.
- L'observança de les festivitats i dels dies de descans en conformitat als preceptes d'una religió o convicció.
- La llibertat en capacitar, nombrar, escollir i designar al personal religiós.
- L'ensenyament i difusió de material (incloses les activitats missioneres);
- El dret dels pares a vetllar per a què els seus fills rebin una instrucció religiosa i moral; que inclou el dret dels pares a què els seus fills no rebin cap instrucció religiosa.
- El dret a inscriure legalment a la comunitat o grup de creients.

· La llibertat de mantenir comunicacions amb individus i comunitats sobre assumptes religiosos a nivell nacional i internacional.
· Llibertat per fundar i mantenir institucions de beneficència i humanitàries, i de sol·licitar i rebre finançament.
· El dret a poder manifestar objecció de consciència per motius religiosos o de creença i de ser eximit/da de participar en el combat.

Val a dir que en virtut del règim internacional dels drets humans l'exercici d'aquests drets no és il·limitat. L'article 18 (3) del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics permet les següents restriccions:

> *"La llibertat de manifestar la pròpia religió o les pròpies creences, només pot ser subjecta a les limitacions prescrites per la llei que siguin necessàries per protegir la seguretat, l'ordre la salut o la moral públics, o els drets i les llibertats fonamentals dels altres."*

No obstant això, aquestes limitacions hauran de respondre a la finalitat establerta i hauran d'estar relacionades directament i guardar la deguda proporció amb la necessitat específica de la que depenen, a la vegada que no es podran imposar limitacions amb propòsits discriminatoris ni es podran aplicar de forma discriminatòria, tal i com es contempla en l'Observació General nº22 del Comitè de Drets Humans.

3. El reconeixement de les persecucions per motius religiosos en el Conveni de Ginebra sobre refugiats i en el Protocol de Nova York

La Convenció de Ginebra de 1951 sobre Refugiats defineix a una persona refugiada:

"(...) a aquella persona que per tenir fonamentats temors de ser perseguida per motius ètnic, religiosos, polítics, de nacionalitat, o per pertinença a un determinat grup social es troba fora del país de la seva nacionalitat, i no pot, a causa dels esmentats temors, o no vol, acollir-se a la protecció de tal país. O que mancant-li nacionalitat (apàtrides) i trobant-se fora del seu país on abans tenia la seva residència habitual, no pugui, o no vulgui, a causa dels temors esmentats, tornar a aquell país."

Tot i que les persecucions per motius religiosos estan contemplades en el Conveni de Gine-

bra de 1951 i en el Protocol de Nova York de 1967, les sol·licituds d'asil per motius religiosos són de les més complexes per diversos motius:

- L'absència de definició jurídica del terme religió contingut en la definició de refugiat de la Convenció de 1951 sobre l'Estatut dels Refugiats;
- La dificultat en determinar què constitueix una persecució en aquest context;
- La coexistència, sovint, amb un o més dels motius establerts en la definició de refugiat; o
- Que la persecució pot originar-se en conversions posteriors a la sortida del país, donant lloc a sol·licituds de protecció internacional *sur place*[10].

3.1 Definició del terme religió

No existeix una definició universalment acceptada de religió. Aquesta situació es deu a què no és un terme purament descriptiu i neutral sinó que en el moment en què s'usa s'està fent un judici sobre si unes determinades creences i pràctiques rituals són acceptables per una societat i per tant, pel seu sistema legal. Se li dóna una connotació positiva si d'una determinada creença és anomenada religió i en canvi té una connotació negativa si aquesta és anomenada secta o culte.

No obstant això, els instruments de drets humans defineixen - tal i com afirma l'ACNUR en el seu document Directrius sobre protecció internacional, sol·licituds d'asil per motius religiosos sota l'article 1A(2) de la Convenció de 1951 y/o Protocol de 1967 sobre l'Estatut

dels Refugiats (en endavant Directriu d'ACNUR)- la interpretació del terme "religió" en el context del dret internacional dels refugiats.

Per tant, el terme "religió" inclou:

la llibertat de pensament, consciència i religió.

I, tal i com apunta l'Observació General Nº22 del Comitè de Drets Humans, l'ús del terme "religió" no només fa referència a les religions tradicionals o a les religions i creences amb característiques institucionals o pràctiques anàlogues a les religions tradicionals sinó que també cobreix el no professar o negar-se a professar una religió o a sostenir una creença religiosa particular.

Les persecucions per motius religiosos, tal i com apunta la Directriu d'ACNUR, pot adoptar diverses formes:

a) **Religió com a creença, incloent la no creença**; s'ha d'interpretar de forma que inclou creences teistes, no teistes i atees.

Les persecucions en aquest sentit es poden donar per l'existència de lleis que prohibeixin la conversió o que les conversions no siguin acceptades per la societat i es consideri als conversos d'apòstates, heretges, cismàtics, pagans o supersticiosos. Com és el cas dels conversos cristians al Pakistan o a l'Aràbia Saudita on se'ls considera apòstates. També hi trobem grups que són per se considerats herètics i que pateixen persecucions tot i ser del mateix grup ètnic com és el cas de les persecucions que pateixen els Baha'ís a l'Iran i a

Egipte, o els Ahmadis al Pakistan; o bé persecucions de determinats grups que són percebuts com hostils en la comunitat en la que viuen. És el cas dels Ortodoxos russos i els Catòlics a la República Popular de la Xina, els Testimonis de Jehovah a Rússia o els Cristians Montagnards al Vietnam[11].

b) **Religió com identitat**; quan una comunitat observa i/o s'identifica amb una sèrie de creences comuns, rituals i tradicions ètniques.

En aquests casos les qüestions de caràcter teològic no són tan importants com la família, la cultura, l'ètnia i la nacionalitat. La dimensió religiosa sovint està inextricablement vinculada a l'ètnia, a la família, a la cultura, a les tradicions i a la història. La principal raó del perquè la religió esdevé el centre del prejudici és que normalment és més que una fe, és el nucli de la tradició cultural del grup. Quan hi ha un atac a la dimensió religiosa aquest es produeix perquè l'altre és percebut com una amenaça, com una identitat que competeix amb a la pròpia identitat.

A la Xina, els musulmans uighurs, una població del Nord, pateixen violències, detencions arbitràries i judicis injustos per part de les autoritats[12].

La guerra de Bòsnia- Hercegovina és també un trist exemple de com la intolerància religiosa responia alhora a una intolerància ètnica doncs la identificació entre ètnia i religió era absoluta.

Un altre exemple és el cas de Sri Lanka. Tan els budistes singalesos com els tàmils hindús duen a terme polítiques etnocèntriques. Ambdós grups creuen tenir l'autorització religiosa per declarar la seva preeminència i superioritat cultural davant de l'altre[13].

c) **Religió com forma de vida**; per a algunes persones la religió significa una forma de vida: utilitzar un determinat tipus de roba i/o l'observança de determinades pràctiques religioses.

Per a moltes persones la religió és un tot que engloba totes les facetes de la seva vida diària: resar cinc vegades al dia, du a terme activitats missioneres, no menjar carn, vestir determinades peces de roba o bé deixar-se créixer la barba o afaitar-se el cap.

Tal i com constata Gunn, quan la religió és una forma de vida sovint les lleis d'un país no s'adapten ni responen a les formes de vida d'una comunitat de creients determinada[14]. Un clar exemple és l'obligatorietat de fer el servei militar a persones amb creences pacifistes. És especialment en aquests casos quan s'evidencia la dificultat de determinar què és una discriminació i què constitueix persecució com veurem a continuació.

3.2 La dificultat de determinar què és una persecució

3.2.1 Totes les coercions constitueixen persecució?

Generalment s'assumeix que les persecucions religioses consisteixen en la coerció contra una religió de part dels seus adversaris. No obstant això, no és així doncs com a mínim aquesta s'exerceix en dues direccions tal i com identifica Gunn. Per una banda, trobem la coerció que ataca o interfereix amb la religió i, per una altra, la coerció exercida per fer respectar la religió[15].

La primera és aquella que està dirigida contra una o més creences a través d'actes en contra dels seus creients o seguidors. Aquests consisteixen en intents d'interrompre serveis religiosos, danyar els edificis religiosos o santuaris, símbols o amenaces contra les persones. L'objectiu de tals accions és el d'expressar i mostrar odi, destruir una comunitat religiosa o bé forçar-la a fugir. Aquesta coerció pot ser exercida tant per l'Estat com per actors no estatals.

La segona forma de coerció és aquella exercida pels guardians de la conformitat religiosa sobre la comunitat. És a dir, l'Estat o bé les autoritats religioses utilitzen la coerció per a què els membres de la comunitat religiosa segueixin les lleis i els preceptes religiosos.

No totes les coercions dirigides a fer respectar i seguir les normes religioses constitueixen una persecució religiosa, depèn del grau en què aquesta coerció és exercida. Si la persona és incapaç d'expressar lliurement les seves creences sense posar en perill la seva integritat física o inclòs la vida estem parlant d'una persecució religiosa. Les nenes i les dones malauradament, així com les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals, acostumen a ser objectius d'aquest tipus de coerció.

D'igual manera, com s'apuntava en el punt anterior, quan la religió és una "forma de vida" i el compliment de lleis que entren en contradicció en principis i preceptes de vida d'un determinat grup religiós, tot i que poden tenir un impacte devastador en la capacitat dels individus de practicar la seva religió, no tenen per què ser considerats persecució. Sí que ho seran quan requereixin que la persona violi importants principis de la seva consciència o bé estigui en perill de ser empresonat/da. A més a més, s'ha de tenir en compte que tot i que l'Estat no aplica lleis que criminalitzen l'adherència a creences i pràctiques

religioses, les lleis poden ser considerades en el seu conjunt com una sèrie d'accions que tenen un efecte acumulatiu constituint així la persecució. És per això que és important tenir en compte el conjunt de factors socials[16].

A Algèria, Xina, Eritrea, Egipte, Kazakhstan, Mali, Singapur, Corea del Sud, Turquia i Uganda el servei militar és obligatori, les persones que es neguen a realitzar-lo degut a les seves creences afronten penes d'empresonament sota l'acusació de traïció o de dur a terme activitats contra l'Estat[17].

3.2.2 La definició de persecució en la normativa europea

Cal remarcar que si bé la Convenció de Ginebra no concreta ni defineix què és una persecució, la Unió Europea sí que té una definició de persecució en virtut de la Directiva 2004/83/CE. Aquesta defineix que els actes de persecució en el sentit de la Convenció de Ginebra hauran de:

(...) a) ser suficientment greus per la seva naturalesa o caràcter reiterat com per a constituir una violació greu dels drets humans fonamentals, en particular els drets que no puguin ser objecte d'excepcions en virtut de l'apartat 2 de l'article 15 del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans[18] i de les Llibertats Fonamentals,

b) ser una acumulació de vàries mesures, incloses les violacions dels drets humans, que siguin lo suficientment greus com per afectar a una persona de manera similar a la mencionada a la lletra a). (Directiva 2004/83/CE; article 9)

Enumera, de forma no exhaustiva, en quines formes es materialitzen els actes de persecu-

ció: actes de violència física o psíquica, inclosos els actes de violència sexual; mesures legislatives, administratives, policials o judicials que siguin discriminatòries en si mateixes o s'apliquin de manera discriminatòria; processaments o penes que siguin desproporcionades o discriminatòries; denegació de tutela judicial de la que se'n derivin penes desproporcionades o discriminatòries; processaments o penes per la negativa a complir el servei militar en un conflicte en el que el compliment del servei militar comportés delictes o actes tals com: delictes contra la pau, delictes de guerra o delictes contra la humanitat principalment; i aquells actes de naturalesa sexual que afectin a adults o infants[19].

Aquesta Directiva, a més a més, defineix el concepte de religió en l'article 10 paràgraf b de la següent manera:

(...) el concepte de religió comprendrà, en particular, la professió de creences teistes, no teistes i atees, la participació o l'abstenció de participar en cultes formals en privat o en públic, ja sigui individualment o en comunitat, així com altres actes o expressions d'opinió de caràcter religiós, o formes de conducta personal o comunitària basades en qualsevol creença religiosa o ordenada per aquesta. (Directiva 2004/83/CE; article 10 paràgraf b)

Alhora que atorga protecció – a través de la concessió de l'estatut de protecció subsidiària en el cas espanyol - a aquelles persones que no reunint els requisits per a rebre l'estatut de refugiat necessiten protecció internacional ja que han patit greus danys tals com: condemna a la pena de mort o a la seva execució, tortura o penes o tractes inhumans o degradants del sol·licitant en els seu país d'origen o amenaces greus i individuals contra la vida o la integritat física d'un civil motivades per una violència indiscriminada en situacions de conflicte armat internacional o intern[20].

Aquesta Directiva respon a la política d'harmonització de les legislacions europees en matèria d'asil com a primera fase de la construcció d'un sistema únic d'asil . En l'actualitat aquesta directiva ha estat transposada a la llei espanyola 12/2009 de 30 d'octubre reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària[21], però el reglament d'aquesta llei encara no s'ha publicat.

3.3 La coexistència de diferents motius de persecució

Les persecucions per motius religiosos es troben entre les més complexes de determinar si la presumpta persecució és el resultat de factors religiosos, de gènere, polítics o inclòs culturals o, fins i tot, si aquesta és una combinació de tots els factors. El cas de la guerra a Bòsnia-Herzegovina o la guerra entre el nord i el sud al Sudan en són bons exemples. A continuació analitzarem les persecucions en les que trobem la coexistència de diferents motius de persecució.

Les formes de discriminació més habituals en les que conflueixen motius religiosos i de gènere són aquells preceptes, normes, lleis, costums i rituals que vetllen per la puritat de les dones de la comunitat. Aquestes s'anomenen pràctiques tradicionals perjudicials. El motiu de fons és una qüestió de masclisme, doncs es considera a l'home superior a la dona i per això se la sotmet a una sèrie de pràctiques discriminatòries, i la legitimació és de caràcter religiós, doncs es manifesta a través de normes, preceptes, lleis, costums i rituals religiosos. Entre les pràctiques més comuns hi trobem: la mutilació genital femenina;

l'obligatorietat d'ocupar espais reservats per les dones en els centres de culte; la imposició d'un codi de vestimenta[22]; la prohibició d'ocupar posicions d'autoritat; l'obligació de fer banys rituals després de la menstruació i de parir; la prohibició a les dones de posseir propietats; l'establiment de lleis discriminatòries especialment aquelles que tenen a veure amb el matrimoni, el divorci i la propietat; o inclòs el matrimoni pactat entre menors.

La religió sovint és més que una qüestió de fe. Per determinades comunitats és el nucli de la seva tradició cultural. Segons l'antic Reporter Especial de Nacions Unides per la llibertat religiosa i de creences, Abdelfattah Amor, les qüestions polítiques i històriques fomenten les persecucions religioses. S'explota la religió amb l'objectiu de tenir un avantatge polític sobre la població[23].

La combinació de dos o més motius pels que una persona o grup sofreix/en discriminació, segons el relator especial, crea un nou tipus de discriminació molt més greu que, mentre va variant d'intensitat, és per si mateixa diferent. Les discriminacions són més cruents en els casos on hi ha múltiples identitats[24].

En molts casos és molt difícil diferenciar entre una discriminació o intolerància per motius religiosos, racials o ètnics. Sovint ni la mateixa víctima ni el botxí els poden separar[25].

Alhora, no hem d'oblidar que en determinats contexts la pertinença o afinitat a una orientació política implica l'atribució d'una determinada religió i viceversa.

4. Els agents de persecució

Sovint associem com agent de persecució, és a dir qui realitza la persecució, a l'Estat o als seus representants. No obstant això, cal recordar que l'agent perseguidor pot ser no governamental. De fet, l'ACNUR al 1995 va fixar la seva posició al respecte i va confirmar que l'agent de persecució pot ser un altre diferent que l'Estat. El criteri decisiu per atorgar la protecció internacional és, segons l'ACNUR, «l'absència de protecció nacional contra la persecució, sense tenir en compte si aquesta falta de protecció pot ser atribuïda o no a un acte de l'Estat»[26]. És a dir que es pot atorgar protecció internacional encara que l'Estat no sigui el perseguidor.

En relació amb els agents de la persecució, el paràgraf 65 del Manual de l'ACNUR[27] reconeix que la persecució pot ser comesa per la "població local" o per "importants sectors de la població", així com per les "autoritats del país".

Per tant, l'Estat no sempre és l'agent perseguidor, sinó que, sovint, la persecució és realitzada per una part de la societat (persecució social) o per una comunitat religiosa contra una altra (persecució interreligiosa), o bé per la mateixa comunitat contra una part dels seus seguidors/es (persecució intrareligiosa).

4.1 L'Estat com agent de persecució

A continuació mostrem un mapa que mostra el nivell de les limitacions al dret a la llibertat de pensament, consciència i religió al món: no implica obligatòriament persecució per part de l'Estat, però inclou totes les pràctiques dutes a terme per l'Estat que afavoreixen una religió sobre una altra, o que restringeixen l'accès a la llibertat de culte. Segons el *Pew Research Center*, el percentatge de països amb majors restriccions a l'exercici del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió per part del govern és del 20%. Tanmateix, pel fet que molts d'aquests són països molt poblats, el percentatge de la població mundial que viu amb importants restriccions al dret a la llibertat de pensament, consciència i religió és del 57%.

RESTRICCIONS GOVERNAMENTALS SOBRE EL DRET A LA LLIBERTAT RELIGIOSA

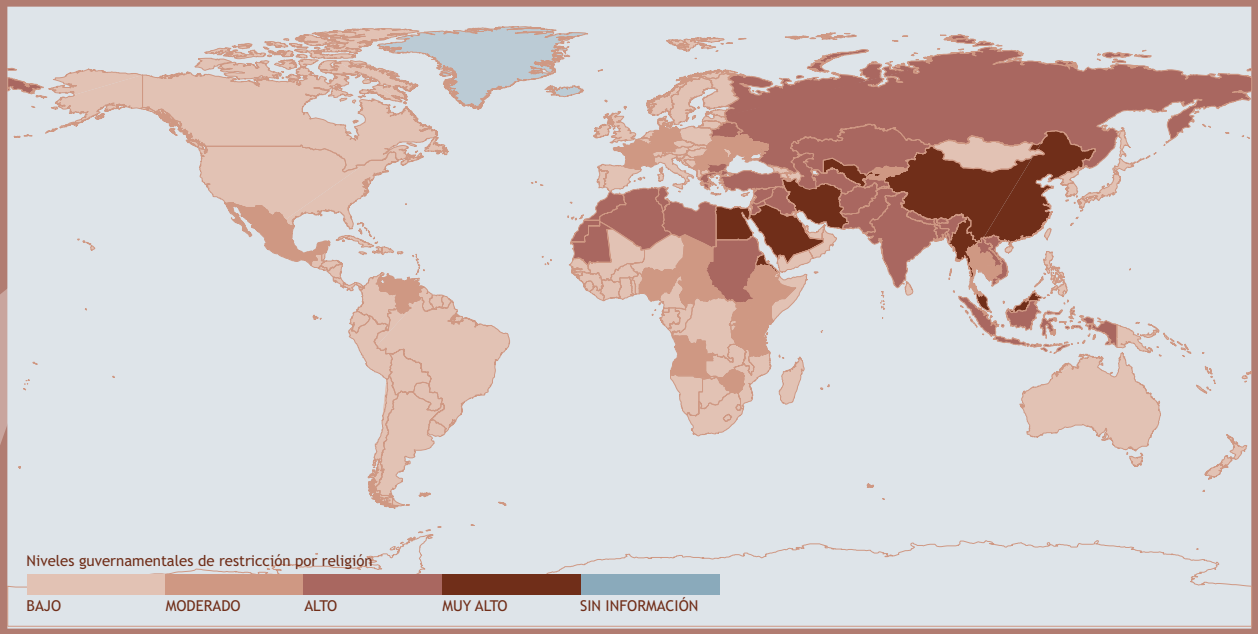

Font: *Pew Forum on Religion and Public Life, Global Restrictions on Religion, December 2009*

És interessant remarcar que la nota mitjana d'Europa en termes de restriccions és més alta que la de l'Àfrica subsahariana. Aquesta situació s'explica pel fet que algunes de les antigues repúbliques soviètiques han substituït l'ateisme d'Estat amb un cert favoritisme a determinades religions en detriment d'altres, atorgant proteccions especials o privilegis. Aquest és el cas, per exemple, de Bielorússia, Rússia o Bulgària. Així com també perquè en diversos països de l'Europa occidental hi ha lleis que busquen la protecció dels seus ciutadans i ciutadanes enfront de les sectes, concepte que alhora té múltiples definicions depenent del país. Aquest és el cas de França i Alemanya.
Aquestes restriccions en matèria de llibertat de pensament, consciència i religió no impliquen a fortiori persecucions a determinades persones o grups. Quan ho són la persecució es realitza de diverses maneres: atacant directa o indirectament a grups religiosos, vetllant per l'observança dels preceptes religiosos de la religió de l'Estat o no protegint a les persones o grups afectats en cas de vulneració dels seus drets com ho il·lustren diversos casos que a continuació mostrem:

La República Popular de la Xina només permet els grups que pertanyen a un dels cinc definits per l'Estat com "associacions religioses" patriòtiques (budistes, taoistes, musulmans, catòlics de l'Associació Catòlica Patriòtica Xinesa i protestants) per poder registrar-se com a grup religiós i celebrar de manera legal serveis religiosos. Altres grups religiosos, com els catòlics que professen lleialtat al Vaticà, no estan autoritzats a registrar-se com entitats legals.

L'Aràbia Saudita no reconeix la llibertat de religió i prohibeix l'exercici públic de qualsevol religió que no sigui l'Islam. Paral·lelament, el govern sotmet a discriminacions de caràcter polític, econòmic, jurídic, social i religiós als musulmans que no s'adhereixen a la interpretació wahhabista de l'Islam[28].

A Bahrain, durant la rebel·lió del 2011-2012, hi va haver un deteriorament en el respecte i la protecció de la llibertat religiosa. Aquest va quedar palès amb els arrestaments massius i detencions arbitràries de membres de la comunitat musulmana xiïta, la destrucció de llocs religiosos i de reunió xiïtes durant l'Estat de Seguretat Nacional del 15 de març a l'1 de juny de 2011[29].

A Turquia, els alevis, una minoria musulmuna de qui les creences i pràctiques difereixen de manera significativa de l'Islam sunnita, estan obligats a rebre instrucció religiosa musulmana sunnita a les escoles de l'Estat. La comunitat alevi té nombrosos casos judicials pendents contra el Ministeri d'Educació en relació a instruccio religiosa forçada[30].

La llei pakistanesa contra la blasfèmia restringeix el dret a la llibertat d'expressió pel que fa a la religió. El codi penal del Pakistan preveu la pena de mort per a qualsevol persona que profani el nom de Mahoma, i fins a 10 anys de presó per insultar les creences religioses d'una altra persona amb la intenció de ultratjar els sentiments religiosos. En alguns casos els musulmans han estat processats per blasfèmia pel sol fet de prendre parts en debats sobre la seva religió[31].

A Myanmar, encara que el país no té una religió oficial d'Estat, el govern continua mostrant una preferència pel budisme theravada a través de la propaganda oficial i el suport de l'Estat, incloent donacions als monestirs i pagodes, el foment de l'educació en les escoles monàstiques budistes, i el suport a activitats budistes missioners en detriment d'altres. A la pràctica, gairebé tots els ascensos a llocs de responsabilitat dins el servei militar i civil estaven reservats per als budistes que pràctiquen aquesta branca[32].

4.2 Persecucions socials

Tal com l'ACNUR ho explica en la seva posició sobre agents de persecució[33],

"*(...) s'ha de reconèixer que en el món d'avui les violacions serioses als drets humans i les amenaces a la vida, llibertat i seguretat de la persona que constitueixen persecució no són comeses únicament per agents de l'Estat. La persecució que no involucra cap complicitat per part de l'Estat constitueix, tot i així, persecució.*"

Les persecucions socials són aquelles que són exercides per un agent no-estatal: poden ser exercides per la població local, per un important sector de la població, per un determinat grup polític o religiós, entre altres. El mapa que veiem a continuació il·lustra, segons el *Pew Research Center*, el nivell d'hostilitat social en termes de religió al món[34].

Veiem que no són necessariament els països on hi ha restriccions religioses per part del govern on la hostilitat religiosa és la més elevada. Per exemple, a Sri Lanka les autoritats les hostilitats entre comunitats són altes però les restriccions religioses estatals no ho són.

HOSTILITAT SOCIAL RELACIONADA AMB LA RELIGIÓ

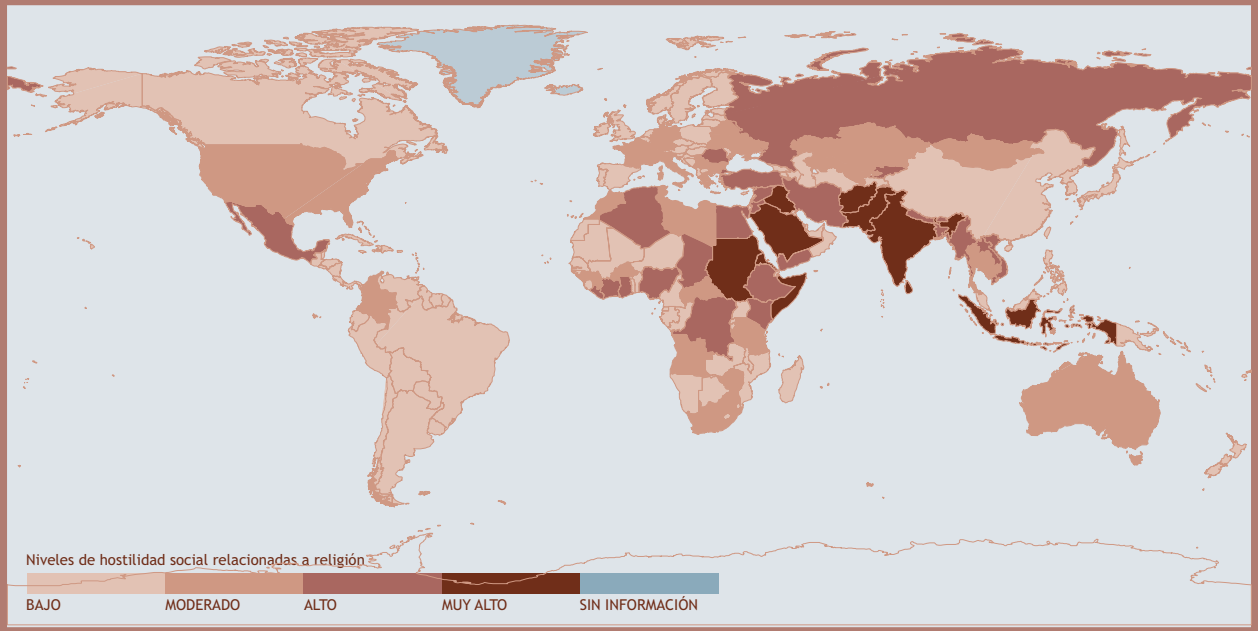

Font: *Pew Forum on Religion and Public Life, Global Restrictions on Religion, December 2009*

4.3 La persecució interreligiosa

És aquella que és exercida contra una altra comunitat religiosa. Acostuma a ser la més violenta, estigui o no encoratjada pels líders religiosos. És especialment cruenta quan la religió està estrictament vinculada a la identitat i a l'ètnia. El conflicte interreligiós pot tenir series ramificacions.

A Nigèria, els atacs dels integrants del grup religiós musulmà Boko Haram, que suposadament vol aplicar una forma estricta de la Xària a tot el país, va causar la mort de cristians i musulmans. Aquest grup religiós s'ha atribuït la responsabilitat per diversos actes de violència, com l'atemptat suïcida a la seu de les Nacions Unides a Abuja el 26 d'agost de 2011 i l'atemptat del dia de Nadal al davant d'una església a Madalla el 25 de desembre de 2011. La violència, la tensió i la hostilitat entre cristians i musulmans ha augmentat. Aquesta situació s'ha vist agreujada per les pràctiques discriminatòries en l'ocupació i la competència ferotge entre pastors i agricultors sobre l'ús de la terra.

Aquests conflictes esdevenen encara més seriosos quan el govern no pren les mesures adequades per acabar amb els conflictes entre comunitats: en el cas de Nigèria, el govern no va actuar amb rapidesa i eficàcia per sufocar la violència comunitària o per investigar i enjudiciar els responsables d'aquesta violència[35].

També hi i ha casos en els que són els governs els que tàcitament encoratjen la violència interreligiosa:

A l'Índia, els extremistes hindús del VHP (Viśva Hindu Pariad) solen dur a terme agressions contra musulmans i cristians. Al desembre de 2011 van atacar la casa d'un pastor cristià de Jhabua i el van colpejar juntament amb un altre cristià, acusant-los de dur a terme conversions forçoses. La policia es va negar a enregistrar la denúncia contra els agressors.

4.4 La persecució intrareligiosa

La persecució intrareligiosa és aquella que té lloc dins de la mateixa religió, entre diferents sectes o entre membres d'una mateixa secta.

Pel que fa a les persecucions entre grups o sectes pertanyents a la mateixa religió, podem citar el cas de l'Iraq, on la violència entre musulmans xiïtes i sunnites malauradament està molt generalitzada. Xiïtes als barris de predomini sunnita, sunnites als barris de predomini xiïta, i les minories religioses en ambdós barris sunnites i xiïtes, informen haver rebut cartes d'amenaça de mort anònimes exigint que abandonessin casa seva[36].

Entre membres d'una mateixa secta o grup religiós, sovint són les dones les principals víctimes, especialment en els Estats confessionals. El factor religiós, com s'ha comentat anteriorment, moltes vegades es combina amb d'altres factors, com el cultural, el polític,

el social, o el gènere com és el cas de les pràctiques tradicionals perjudicials com la mutilació genital femenina. Aquest tipus de persecució,que té particular rellevància a l'Estat espanyol, ja que la llei reguladora del dret d'asil 12/2009 menciona explícitament els motius de gènere per atorgar la protecció internacional. Encara que en els texts religiosos no s'hi faci menció, un dels motius al·legats per justificar la practica de la mutilació genital femenina és el religiós. Segons l'Organització Mundial de la Salut, fins a 140 milions de dones i nenes pateixen les conseqüències de la mutilació genital[37].

5. Formes de persecució religiosa

Una vegada analitzat el contingut substantiu del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió, les diferents dimensions del concepte religió, el contingut de la Convenció de Ginebra i el Protocol de Nova York així com analitzats els diferents agents de persecució, podem concloure que les persecucions per motius religiosos prenen majoritàriament les següents formes:

- Assalts físics contra les persones, la propietat i símbols religiosos.
- Sancions, penalitzacions i discriminacions de caràcter econòmic i/o laboral.
- Ús de la policia i de les lleis per part de l'Estat per perseguir:
  - Prohibició d'activitats religioses sota l'amenaça de sanció pel codi penal i a través de lleis administratives que dificulten la pràctica del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió.
  - Registre i control de les organitzacions religioses i de les seves instal·lacions.
  - Promulgació de lleis contra la blasfèmia, l'heretgia, els cismes i l'apostasia.
  - Ús de la censura, el control de la informació i contra el proselitisme.
  - Ús de campanyes publicitàries contra sectes i cultes.
  - Aplicació de lleis religioses

En el cas de les persecucions per motius religiosos hi ha tres àrees on l'aplicació de lleis religioses que poden estar subjectes a ser considerades persecució:

1. L'aplicació d'aquestes lleis a persones que no formen part d'aquesta religió: a Nigèria la Xària també s'aplica a membres que no són de la comunitat musulmana;

2. L'ús del lleis penals religioses per sancionar "crims" com l'heretgia i la blasfèmia; i

3. L'aplicació de lleis religioses que infringeixen altres drets com pot ser el dret a la igualtat.

- Ús de les lleis per discriminar, assetjar, confiscar propietats,
- Fracàs de l'Estat per establir lleis contra aquells que exerceixen la violència. La passivitat de l'estat fa que aquest sigui còmplice dels actes de persecució. No aplicació de les lleis que protegeixen en detriment d'un grup religiós.
- Conversions forçoses o prohibició de la conversió.

Com s'ha esmentat amb anterioritat, dependrà de cada cas i situació observar si aquestes coercions constitueixen o no un acte de persecució.

6. La violència per motius religiosos

A continuació analitzarem breument la situació del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió en diferents països. Ens permetrà veure com es vulnera aquest dret i ens permetrà entendre perquè hi ha persones que fugen dels seus països d'origen en busca de protecció internacional.

Com veurem a continuació la llibertat de pensament, consciència i religió es veu greument restringida en els països on no hi ha llibertats ni civils ni polítiques, on l'Estat té un fort control sobre les seves poblacions i on la religió, o determinades religions no "oficialistes", constitueixen d'alguna o altra forma formes de contestació política als règims establerts. La lluita contra el terrorisme ha estat i és l'argument esgrimit en moltes ocasions per legitimar les violacions d'aquest dret. En altres ocasions observem com les religions minoritàries són percebudes com un perill a la identitat de la majoria per ser d'origen estranger o bé per ser un cisma de la creença o pensament majoritari.

Els casos seleccionats pretenen ser il·lustratius de les diferents formes de persecució religiosa doncs són països emissors de refugiats per motius religiosos. Les dades han estat extretes del I*nternational Religious Freedom Report* 2011[38], del informe anual 2012 d'Amnistia Internacional[39] i de les publicacions de *Human Rights Watch*[40].

· Federació Russa

Malgrat la Federació Russa reconeix a través de la seva constitució la llibertat de religió i consciència a la pràctica no sempre és així, sobre tot pel que fa a les religions i/o creences que no es consideren tradicionals del territori rus. Les restriccions en l'exercici d'aquest dret principalment es troben en els diversos obstacles que troben els grups religiosos per registrar-se tal i com obliga la Llei de 1997 sobre la llibertat de consciència i d'associació. En virtut d'aquesta llei, al finalitzar el 2001 es van dissoldre legalment més de dos mil organitzacions religioses per no haver-se registrat en el període que la llei establia. Aquestes dissolucions es van dur a terme malgrat les protestes dels seus membres que denunciaven les dificultats existents per registrar-se. Alhora, des de l'any 2000 es considera com una qüestió de seguretat nacional contrarestar la influència negativa de les organitzacions religioses estrangeres i dels seus missioners. Especialment pel que fa al wahhabisme i a la lluita contra els grups islàmics extremistes. Organitzacions locals alerten de que sota el pretext de la lluita contra el terrorisme s'estan violant de forma greu la llibertat de religió de la població musulmana russa.

La legislació contra l'extremisme es va aplicar amb freqüència de manera arbitrària per reprimir els que criticaven a les autoritats. En resposta, el Tribunal Suprem va dictar una resolució al juny en què aclaria que criticar autoritats governamentals o polítiques no constituïa incitació a l'odi en virtut d'aquesta legislació. Les minories religioses com els grups musulmans no tradicionals o els testimonis de Jehovà continuen sent perseguits, com per exemple:

· Durant l'any 2011 es va acusar a diversos seguidors del teòleg turc Said Nursi de pertànyer a l'organització Nurdzhular, considerada extremista i prohibida a Rússia. Alguns van

ser condemnats a presó. Els acusats van al·legar que mai havien sentit parlar d'aquesta organització[41].

- Al desembre de 2011, Aleksandr Kalistratov, testimoni de Jehovà, va ser absolt del càrrec d'incitació a l'odi contra altres grups religiosos pel Tribunal Suprem de la república d'Altai. Un tribunal inferior li havia imposat una multa a l'octubre d'aquell mateix any per distribuir fulletons sobre els testimonis de Jehovà[42].

A més a més, com mencionat en el capítol 3 les persecucions religioses poden anar a l'una amb persecucions per motius de gènere, com és el cas a Txetxènia.

Txetxènia, la coexistència de dos motius de persecució: religiosos i de gènere.

Les autoritats txetxenes estan imposant a les dones un codi de vestimenta islàmic i condonant els atacs violents contra aquelles en les que es consideri que la seva vestimenta és poc pudorosa, va assenyalar *Human Rights Watch* al 2011[43]. El govern federal rus no ha fet gairebé res per respondre a aquestes violacions dels drets de la dona i de la llibertat religiosa a Txetxènia. L'informe, de 40 pàgines, "*You Dress According to Their Rules: Enforcement of an Islamic Dress Code for Women in Chechnya*" (Aneu vestides d'acord amb les seves regles: imposició del codi de vestimenta islàmic a les dones a Txetxènia), documenta actes de violència, assetjament i amenaces contra les dones a Txetxènia per intimidar i fer que es cobreixin els cabells o es vesteixin de manera més "pudorosa", amb faldilles i mànigues llargues que cobreixin les seves extremitats. Els atacs documentats comesos per homes no identificats, que pel que sembla són agents d'aplicació de la llei, van tenir lloc entre juny i setembre de 2010 al centre de Grozni, la capital txetxena.

Els atacs i la política del codi de vestimenta formen part d'una "campanya de defensa de la virtut" quasi oficial, empresa pels funcionaris públics fa diversos anys a la República txetxena. La campanya vulnera la llibertat religiosa, la llibertat de consciència i el dret a l'autonomia i l'expressió personal, garantits per la Constitució de Rússia i les obligacions internacionals de drets humans del país, va assenyalar *Human Rights Watch*. Com a part d'aquesta campanya, les autoritats locals prohibeixen treballar al sector públic a les dones que no es cobreixin els cabells amb mocadors, tot i que no existeix cap base legal per a això. Les autoritats educatives requereixen a les estudiants que es cobreixin els cabells a les escoles i les universitats. Al llarg de 2009 i 2010, les autoritats van anar ampliant la seva aplicació d'aquesta "regla del mocador" *de facto* a altres llocs públics, com centres d'entreteniment, sales de cinema i fins i tot llocs a l'aire lliure. El líder txetxè, Ramzan Kadírov, que va ser designat directament pel Kremlin, aplica estrictament i recolza públicament aquestes mesures. En nombroses entrevistes amb els mitjans de comunicació, Kadírov ha declarat obertament que considera que les dones són inferiors als homes i que aquestes tenen el deure d'obeir i cobrir el seu cos per no temptar i fer-los violar la moral islàmica. Els atacs de l'estiu passat van demostrar una dràstica intensificació de la campanya per imposar els mocadors. Homes desconeguts, la majoria d'ells amb vestimenta similar a la dels policies locals, van disparar contra dotzenes de dones a Grozni amb bales farcides de pintura per portar un vestit considerat atrevit i no cobrir-se el cabell. Els homes van distribuir també pamflets declarant que els trets amb bales de pintura eren una mesura de prevenció destinada a fer que les dones es cobrissin els cabells i amenaçant a les que no ho fessin amb mesures més "persuasives". Les 31 dones entrevistades per *Human Rights Watch* per a aquest informe ho van interpretar com una amenaça d'emprar bales reals en lloc de projectils farcits de pintura. En una entrevista televisada el juliol de 2010, Kadírov va expressar la seva aprovació sense pal·liatius dels atacs amb bales de pin-

tura al professar la seva disposició a “concedir un premi” als homes que els van cometre i al·legar que les dones atacades ho mereixien.

Al principi del Ramadà, a mitjans d’agost de 2010, grups d’homes abillats amb vestimenta islàmica tradicional, que van afirmar representar el Consell Superior Islàmic, van començar a avergonyir públicament a dones al centre de Grozni per violar la seva interpretació de les lleis islàmiques sobre l’ cautela. Van distribuir fullets amb descripcions detallades de la vestimenta adequada segons l’islam per les dones, i els van indicar cobrir-se el cabell i usar faldilles que cobrissin força per sota dels genolls i bruses amb mànigues sota dels colzes.

Alguns joves agressius es van sumar als presumptes representants del Consell els van tocar els braços sense cobrir i les van acusar de vestir-se com “prostitutes” i realitzar altres comentaris i gestos humiliants. Més de 30 víctimes i testimonis van descriure una pràctica sistemàtica de fustigació que es va perllongar durant el Ramadà i en què van participar, en alguns casos, les autoritats encarregades de fer complir la llei per imposar el codi de vestimenta a les dones.

La Fiscalia General de Rússia ha ordenat a les autoritats txetxenes que investiguin els atacs amb bales de pintura. No obstant això, les autoritats federals no han adoptat cap mesura addicional per aturar la imposició d’un codi de vestimenta islàmic i no han expressat públicament que la justificació expressada per Kadírov sobre la violència contra les dones és inacceptable.

· Bielorússia

Bielorússia és governada per un règim autoritari. La situació de la societat civil i els mitjans de comunicació independents al país és ombrívola. Els periodistes i activistes pateixen l'assetjament en forma d'interrogatoris, detencions, arrestos i la confiscació de béns personals[44]. Al desembre de 2010, el president Aleksandr Lukaixenko, es va postular per a un quart període i va guanyar. Elegit per primera vegada al 1994, Lukaixenko va ser re-elegit al 2001 i al 2006 malgrat les denúncies de frau electoral dels activistes, les organitzacions no governamentals internacionals i varis governs, inclosos els de la majoria de Estats membres més la Unió Europea[45].

El govern de Bielorússia continua violant la llibertat de religió dels ciutadans i ciutadanes en la legislació i a la pràctica. A causa de les seves extenses i intrusives estructures dissenyades per controlar i restringir les comunitats religioses, alguns grups de drets humans van comparar la situació actual de la llibertat religiosa a Bielorússia a la sota el domini soviètic. La llei de la religió de Bielorússia de 2002 és molt opressiva per als estàndards europeus. El govern té una extensa burocràcia que supervisa de prop la vida religiosa a tot el país i assetja a alguns grups religiosos[46].

A continuació trobarem un testimoni de persona refugiada a Catalunya perseguida per motius religiosos a Bielorússia[47].

Testimoni: Viktoria[48], 36 anys, refugiada bierlorussa a Catalunya per motius religiosos:

"Des de fa 16 anys, l'únic governador a Bielorússia ha estat Aleksandr Lukaixenko. Un cop votat, aquest senyor va canviar la Constitució, va eliminar les forces polítiques de l'opo-

sició i efectivament ha convertit el meu país en l'última dictadura al continent Europeu. Durant els meus últims anys a Bielorússia les lleis cada vegada es feien més estrictes, el control policial de la població s'havia endurit moltíssim fins al punt que els resultats de les eleccions presidencials de 2001 van ser simplement falsificats. També, durant aquest període, els drets humans dels ciutadans es van veure disminuïts en tots els àmbits, incloent el dret a la llibertat religiosa.

L'Estat va atorgar tot el seu suport a una sola institució religiosa, l'Església Ortodoxa, que va començar a col·laborar extensivament amb el règim. Totes les altres religions van ser declarades prohibides, la qual cosa significava que el teu veí et podia denunciar per ser, per exemple, catòlic, i et podien multar per això. La situació és molt greu, ja que la religió és un dels aspectes més íntims de la teva vida. El govern no hauria de dictar en què has de creure i com has de viure la teva vida. A nosaltres, això, ens va afectar de manera molt personal perquè som hinduistes i practiquem el Shivaísme de Kashmir. Em vaig convertir sent encara estudiant i vaig conèixer al meu marit a través de la comunitat shivaísta a Minsk. De sobte, ens vam veure obligats a practicar la nostra religió de manera oculta.

Com molta altra gent, vam participar en nombroses manifestacions, perquè encara crèiem que quedava algun marge de democràcia al nostre país, però ens vam equivocar. L'estiu de 2003 vam aparèixer en el llistat negre per les nostres activitats religioses i polítiques i ens van començar a perseguir. El meu marit va ser detingut il·legalment diverses vegades, al meu treball van començar arribar cartes explicant al meu cap que ell havia de vigilar-me. Agents del servei d' intel·ligència van visitar als meus pares i els van amenaçar. Fins i tot al meu fill, que llavors era molt petit, el van interrogar a l'escola pre-

guntant sobre que fèiem i quin tipus de gent venia a casa nostra. Corríem el risc de ser detinguts indefinidament o simplement "desaparèixer". També temíem que les autoritats poguessin separar-nos del nostre fill perquè no érem "bons ciutadans".

Quan el meu marit va ser detingut per tercera vegada, el van amenaçar dient-li que si no deixàvem de participar en "activitats perilloses" podria passar qualsevol cosa. Els nostres amics ens animaven a fugir, no per nosaltres, sinó pel nostre fill. Vam decidir escapar temporalment, almenys fins a les properes eleccions. Teníem pensat anar a Polònia però la frontera estava molt vigilada i no podíem aconseguir un visat, estàvem a la llista negra i el risc era massa greu.

Llavors, una amiga meva que treballava en una agència de viatges ens va oferir organitzar-nos un viatge a Espanya, perquè podia aconseguir que les autoritats Bielorusses no s'adonessin sobre la sol·licitud del visat Schengen. Sabíem que era la nostra única oportunitat de sortir. La decisió va ser molt dura, sobretot perquè el nostre fill llavors tenia només 7 anys, nosaltres teníem la nostra pròpia casa, pertanyíem a la classe mitjana, els nostres amics i familiars es quedaven allà i no sabíem si els tornaríem a veure, i és clar, tenia por sobre el futur. La única cosa que coneixia d'Espanya era el Don Quixot de Miguel Cervantes, i de Catalunya no sabia ni tan sols que existia.

Vam arribar a Malgrat de Mar però en comptes de dedicar el temps per a les excursions o la platja, ens vam dirigir a la Creu Roja a Girona. Amb la seva ajuda, vam sol·licitar asil i ens enviaren a Puente Genil, un poblet a prop de Còrdova. Vam passar allà dos mesos fins que ens van admetre a tràmit, després ens vam traslladar a La Rioja on vam viure durant un any i vam fer alguns cursos lingüístics i de formació. A La Rioja estàvem molt còmodes

però vèiem que com a professionals allà no teníem moltes opcions, així que vam decidir mudar-nos a Barcelona.

Teníem una mica de diners, però pràcticament vam haver de començar de zero. Em sembla que hem tingut molta sort ja que rebem extensa ajuda i suport per part de les ONGs i de les autoritats. A més, la gent local sempre ens han tractat amb respecte. He pogut estudiar el que em facilita bastant la recerca de feina. Vaig començar a treballar en el sector turístic i el meu marit en l'hostaleria. La integració va ser molt fàcil tant per a nosaltres com per al nostre fill que potser es considera més català que bielorús ara. Per a ell, tornar al seu país nadiu i reintegrar-se seria bastant complicat.

Tot i que sóc conscient de que sóc una persona refugiada, que sóc estrangera, que els meus pares estan a Bielorússia i em moro de ganes de veure'ls, estic molt contenta aquí. Tinc amics, practico la meva religió, faig senderisme i, el més important, visc sense por. Visc en una Europa oberta, lliure i plural, tot el contrari al meu país. Això, ho valoro extremadament."

· Pakistan

Al Pakistan hi ha clars exemples de persecució per part de l'Estat, persecució intrareligiosa així com interreligiosa, que tenen base legal per la llei particularment restrictiva contra la blasfèmia que té el país.

Diverses seccions del Codi Penal del Pakistan constitueixen les lleis contra la blasfèmia. L'article 295[49] prohibeix danyar o profanar un lloc de culte o un objecte sagrat, ultratjar els sentiments religiosos i prohibeix profanar l'Alcorà. Profanar l'Alcorà dóna mèrits a presó de per vida. Difamar el profeta es pena amb la mort.

Les lleis nacionals sobre blasfèmia afecten sobre tot a les minories religioses.

Grups sectaris amenacen a membres de les minories ahmadi, cristiana, hindú i xiïta, així com a sunnites moderats, i inciten a la violència contra els que demanen reformes en les lleis nacionals sobre la blasfèmia. L'Estat no va actuar per prevenir atacs sectaris contra minories religioses ni va processar els responsables.

El 25 de gener de 2012, un atemptat suïcida amb explosius, comès per una persona a qui la policia estava registrant en aquell moment, va matar a 10 pelegrins prop d'un lloc sagrat sufí.

Al juny, la Federació d'Estudiants Pakistanesos Khatm-i-Nubuwat va distribuir uns fullets a la ciutat de Faisalabad, al Punjab, on figurava una llista de destacats membres de la comunitat Ahmadi i es demanava seu assassinat com un acte de "guerra santa".

Tots els sospitosos de l'atemptat d'agost de 2009 contra una colònia cristiana de Gojra, al Punjab, van quedar en llibertat sota fiança, ja que els testimonis no van aportar proves a causa de la por per la seva seguretat.

El jutge que va condemnar a mort l'assassí de Salmaan Taseer, el llavors governador del Punjab, es va veure obligat a ocultar-se a causa de les amenaces de mort rebudes, d'altra banda, els homicides de Shahbaz Bhatti continuien sense ser processats. Després de rebre amenaces de mort, la política Sherry Rehman va retirar de l'Assemblea Nacional un projecte de reforma de la llei sobre la blasfèmia. Aasia Bibi, agricultora cristiana condemnada a mort per blasfèmia en 2009, continuava reclosa, encara que la seva causa està en la fase d'apel·lació.

Un cas de delicte de blasfèmia

Un dels casos de delicte de blasfèmia més comentats aquest any va ser el cas de la nena cristiana de 13 anys Rimsha Masih. La policia va detenir Rimsha Masih i la seva mare el 16 d'agost de 2012, quan una multitud es va congregar a la porta de casa, a Islamabad, acusant la nena d'haver cremat unes pàgines de l'Alcorà, delicte punible amb la mort segons la legislació pakistanesa sobre la blasfèmia. El jutge ha concedit a la nena la llibertat sota fiança d'un milió de rupies pakistanesos.

Darrerament han mort a mans de particulars algunes persones acusades de blasfèmia, fins i tot sense que les autoritats hagin presentat formalment càrrecs contra elles. A Islamabad, centenars de cristians han fugit del barri de Rimsha per por a la violència des que es va acusar la nena.

El cas de Rimsha Masih posa en relleu l'enorme perill que corren l'harmonia comunal i l'Estat de dret com a conseqüència de la legislació sobre la blasfèmia del Pakistan.

Però més importants són les reformes jurídiques, normatives i socials que cal emprendre davant del clima general de denigració existent per motius de religió, que genera gairebé diàriament actes d'intimidació i agressions mortals contra cristians, xiïtes, ahmadíes, hindús i membres d'altres minories a tot el país.

· República Popular de la Xina

La constitució reconeix formalment el dret a la llibertat religiosa, d'aquelles religions que l'Estat defineixi com a normals, així com també explicita el dret a no creure. També afirma que les institucions i assumptes religiosos han d'estar lliures de qualsevol dominació estrangera alhora que recorda que l'exercici individual dels drets no ha d'infringir els interessos de l'Estat. La constitució reconeix el paper de lideratge de l'ateu Partit Comunista Xinès.

A Xina el proselitisme en llocs públics no està permès. Alguns grups religiosos i espirituals, estan fora de la llei. Els budistes tibetans a la Xina no tenen la llibertat de venerar el Dalai Lama i el govern troba interferència greu en la pràctica religiosa. El govern va continuar reprimint severament els musulmans que viuen a la Regió Autònoma Uigur de Xinjiang. A continuació es detallaran aquests dos casos.

La Regió Autònoma del Tibet

En la Regió Autònoma del Tibet, en endavant RAT, la ingerència oficial a la vida monàstica i a la pràctica religiosa en les àrees tibetanes ha augmentat considerablement durant l'any 2011. "Campanyes d'educació patriòtica", a través de les quals les autoritats xineses han obligat a monjos i monges tibetans a participar al que anomenen "l'educació legal" que consisteix en: denunciar al Dalai Lama, materials d'estudi lloant el lideratge del PCX i el sistema socialista, i expressar lleialtat al Dalai reconegut pel govern, es van fer amb renovada intensitat i freqüència en els monestirs i convents a tota l'altiplà tibetà. El sistema de "gestió innovadora dels monestirs", que ubicava a agents del govern en els monestirs

a la meitat de l'any 2011, s'havia estès a alguns monestirs a les zones tibetanes de la província de Sichuan a finals d'any. Monjos seleccionats pel govern tenien la responsabilitat principal de la realització de l'educació patriòtica a cada monestir. En alguns casos, el govern va establir "grups de treball oficials" en els monestirs i els assumptes religiosos i funcionaris de seguretat pública van dirigir personalment l'educació patriòtica. Els monjos i les monges van informar que les campanyes d'educació patriòtica perjudicaven els seus estudis religiosos, i alguns van fugir dels seus monestirs i convents perquè s'enfrontaven a l'expulsió per negar-se a complir amb les sessions educatives[50].

La Regió Autònoma Xinjiang Uigur

A la Regió Autònoma Xinjiang Uigur, en endavant RAXU[51], les preocupacions del govern pel "separatisme, l'extremisme religiós i el terrorisme" han contribuit a la imposició de restriccions severes sobre les pràctiques religioses dels musulmans uigur. Sovint, les autoritats no distingeixen entre la pràctica religiosa i pacífica d'activitats criminals o terroristes. A falta d'una informació clara al respecte, continua sent difícil determinar si alguns assalts, detencions, arrestos o càstigs judicials van respondre a la necessitat d'aturar activitats criminals o terroristes, o van anar en contra del dret a la llibertat de pensament, consciència i religió.

El govern va intentar prohibir que els musulmans poguessin organitzar el peregrinage a la Meca fora dels programes oficials de l'Estat.

Gran part dels abusos per motius religiosos a la Xina els realitzen les autoritats locals. És freqüent l'ús de processos administratius en els que les sentències – fins a tres anys

de reeducació en camps de treball – són emeses per un panell no judicial format per policia i autoritats locals. En algunes regions les autoritats de la seguretat utilitzen les amenaces, la demolició de propietats no registrades, l'extorsió, la interrogació, la detenció inclòs atacs físics i l'ús de la tortura per acorralar als líders de grups religiosos no autoritzats.

· Birmània

Birmània[52] és un país en el sud-est d'Àsia, él seu nom oficial és Unió Myanmar des del Cop d'Estat de 1988. Els militars han dominat el govern des que el general Ne Win va liderar un cop d'estat al 1962 que va enderrocar al govern civil de U Nu. Es van celebrar eleccions democràtiques al 1990, però quan la Lliga Nacional per la Democràcia (NLD) va guanyar per aclaparadora majoria, els resultats van ser ignorats i la junta militar va augmentar la repressió.

Avui dia, segons Amnistia Internacional, "la tortura s'ha convertit en una institució"[53] a Birmània. Informes de les Nacions Unides, *Human Rights Watch* i altres grups han reiterat una detallada lletania d'abusos horribles, com els assassinats, la tortura, la violació de dones i noies, la detenció sense judici, els desplaçaments forçats massius, i el treball forçós. El país va celebrar les seves primeres eleccions en 20 anys el novembre de 2010, però van ser condemnades com un intent de legitimitzar la dictadura militar. Més de 2.100 presos polítics, entre ells monjos, artistes, periodistes i activistes romanen tancats a les seves terribles presons, tal i com va succeïr amb l'activista i Nobel de la Pau Aung Sang Suu Kyi que va estar quinze anys empresonada, privada de llibertat, a la presó o en arrest domiciliari.

A continuació trobarem un testimoni de persona refugiada a Catalunya perseguida per motius religiosos a Birmània[54]:

Testimoni: Khin, 29 anys, refugiat birmà a Catalunya per motius religiosos i polítics:

"La meva família era d'un petit poble de Birmània i molt religiosa. Només teníem una escola d'educació primària, cosa que feia que molts nens comencessin a treballar només acabar l'ensenyament primari. Però jo volia continuar estudiant i per això quan tenia 13 anys, em vaig fer monjo i vaig viure en un monestir durant deu anys. Allà estudiava teologia budista i treballava com a mestre a l'escola del monestir.

Tanmateix, la meva ànsia de coneixement no s'havia calmat. Volia estudiar més enllà de la religió però no m'era permès, així que vaig començar a aprendre l'anglès d'amagat. Al final, me'n vaig anar a Mandalay, una ciutat al centre de Birmània per estudiar matemàtiques a nivell universitari i més tard poder començar a ensenyar anglès. Treballava en un projecte anomenat Llegir i escriure per un pensament crític, que té com a objectiu millorar els estàndards d'educació en diferents països i és dut a terme per ONGs internacionals.

Òbviament, la junta militar de Birmània no tolera aquest tipus d'activitats i jo sabia que mirar de canviar res en aquest país era un assumpte perillós. La posició oficial no és en contra de l'educació, simplement no permeten l'enregistrament de diferents organitzacions, d'aquesta manera poden fer servir la seva suposada il·legalitat en la seva contra i de la gent que treballa per ells. A més, arran de les protestes de 2008, vaig començar a involucrar-me en les activitats d'una altra organització - Activistes per l'Abolició de la

Dictadura Militar.- Aquesta era una més secreta i perillosa perquè era de caire polític.

Volíem aconseguir una cosa ben senzilla: difondre la paraula sobre la repressió i la violació dels drets humans perpetrats per la junta governant. La vasta majoria de la gent de Birmània no té ni idea de l'empresonament arbitrari d'activistes, de la persecució de les minories i altra mena de barbaritats que fan les autoritats. El meu rol era escriure certa informació, que seria llavors distribuïda als carrers per altres monjos. Esperàvem que les nostres activitats contribuïssin a l'alliberament de presoners polítics.

Crec que les autoritats van començar a sospitar ràpidament. Recordo que un cop havia d'anar a Tailàndia per fer un curs pel projecte de pensament crític i em van detenir i interrogar a la tornada. Afortunadament, com no tenien proves i degut al meu estatus de monjo van haver de deixar-me anar. Tanmateix, vaig haver de signar un compromís dient que no contactaria cap organització estrangera en el futur. Vaig saber en aquell moment que ara si estava a la seva llista.

Aviat les meves pors es van fer realitat. No sé de quina manera les autoritats descobriren la nostra organització secreta però un dels nostres membres va ser detingut. Van venir detectius al monestir preguntant per un altre membre que era íntim amic meu. Ens vam sorprendre perquè era tan secreta que ni tan sols nosaltres sabíem gaire sobre ella: qui eren els líders o qui escrivia tots els fulls d'informació. Vaig començar a preocupar-me per la meva pròpia seguretat. No sabia si m'estaven espiant a seguint i quan un tercer membre va ser detingut al nostre monestir, vaig comprendre que el meu torn podia arribar en qualsevol moment.

Mentrestant, havia estat intentant aconseguir un visat per venir cap a Espanya durant els tres mesos anteriors. Tenia amics a Barcelona que m'havien convidat a visitar el país i en el que moment la meva sol·licitud de visat es va aprovar, vaig tenir l'oportunitat única de fugir del país, al menys per un temps, fins que les coses es calmessin. Un cop a Barcelona, vaig rebre un correu electrònic d'un amic dient-me que no habia de tornar. Amb les eleccions de 2010 la repressió s'havia incrementat i diversos membres havien estat detinguts. Vaig parlar amb els meus amics a Barcelona i em van recomanar que sol·licités l'asil. Així és com la meva visita inicialment prevista de tres mesos s'ha transformat en una estança indefinida.

En un principi tenia por de viure aquí. Sóc un monjo, una persona sagrada al meu país. Això implica certes condicions com vestir la meva túnica, per exemple, i no puc treballar, haig de viure de la caritat d'altra gent. Com podia fer-ho aquí? La comunitat budista de Catalunya és molt petita, i tots són tibetans, que practiquen un tipus diferent de la meva religió. Realment no volia quedar-me però tampoc podia tornar, així que vaig anar a la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i l'advocada em va explicar què era l'asil i com era el procés. Em va explicar que tan sols el 6% de les persones que sol·liciten protecció internacional són finalment reconegudes amb l'Estatut de Refugiat. Tenint en compte la quantitat de països que tenen guerres i repressió, realment no creia que esdevingués un d'ells.

Vaig esperar la resposta durant uns mesos en els que vaig viure en els pisos de acollida temporal per a sol·licitants de protecció internacional que la Comissió Catalana d'Ajuda

al Refugiat gestiona a Sabadell. La meva vida ha canviat dramàticament. A Birmània, jo havia viscut com un príncep i era una persona sagrada, tenia un estatus molt especial dins la societat i aquí era simplement una altra persona, un altre qualsevol. De vegades, ha estat difícil adaptar-m'hi, però intento entendre que les coses simplement funcionen diferent aquí. Vull trobar una feina com a monitor de nens i crec que la meva experiència de professor seria molt útil, m'encanta estar envoltat de nens.

M'agradaria poder estudiar treball social a la universitat i potser treballar amb gent que té VIH i SIDA. Sobre tot vull arribar a ser independent i ser capaç de mantindrem sol. Després de disset anys de dependència absoluta dels altres el meu somni es prendre la vida amb les meves mans. I un dia, quan les condicions socials i polítiques a Birmània canviïn, tornaré i contribuiré a fer del meu país un lloc millor."

· Egipte

Després de les revoltes àrabs de l'any 2011, tensions entre comunitats religioses han sorgit. Prenem l'exemple d'Egipte.

Egipte és un país confessional on l'Islam és la religió oficial i la Xària és la font primària del dret. Tot i que la llibertat de creença i de pràctica de rituals religiosos està reconegut constitucionalment la realitat mostra que a la pràctica no és així.

A Egipte, són els agents de persecució no estatals els que cal destacar.

La comunitat copta d'Egipte[55]

És especialment la comunitat cristiana copta egípcia que pateix persecucions per part d'agents no-estatals.

Al 2011 i 2012 es va incrementar la violència entre les comunitats musulmanes i la cristiana copta, que continuava sent víctima de discriminació i no se sentia adequadament protegida per les autoritats (vegi's els exemples que s'exposen a continuació). Els atacs sectaris duts a terme per presumptes islamistes contra persones i esglésies coptes va augmentar després que el Consell Suprem de les Forces Armades assumís el poder al 2011. Els homicidis de coptes a la manifestació de Maspero, a l'octubre, va aguditzar les tensions. Posteriorment, el 7 de maig de 2012 es van produir enfrontaments en Imbaba, barri obrer de la zona de Gizeh, perifèria del Caire, quan presumptes islamistes van atacar una església, perquè creien que s'havia reclòs, en contra la seva voluntat, a una dona que s'havia convertit a l'islam. Van morir 15 persones, entre coptes i musulmans, i moltes més van resultar ferides. Arrel d'aquest incident moltes cases i negocis dels coptes van patir danys, i una altra església local va ser incendiada. Segons informes d'Amnistia Internacional[56] l'exèrcit no va intervenir al principi, però més tard va obrir foc i va matar a diverses persones. Molts residents d'Imbaba, inclosos ferits, van ser detinguts, la majoria va quedar en llibertat el 26 de maig, però al final de l'any continuava el judici contra 48 persones de les dues religions davant del Tribunal Suprem de Seguretat de l'Estat (per l'estat d'excepció) del Caire.

El govern no va poder identificar o processar els autors materials de l'atemptat de l'1 de gener de 2012 l'Església dels Dos Sants a Alexandria que va deixar 23 morts i 97 ferits.

· Vietnam

La Constitució, així com altres lleis i polítiques, proporcionen formalment la llibertat religiosa al Vietnam, però a la pràctica, el govern regula i, en alguns casos, restringeix la llibertat religiosa. Es van rebre nombrosos informes d'abusos contra la llibertat religiosa, incloent els casos d'arrestos, detencions i condemnes.

Els Cristians Montagnards: un cas de discriminació política, religiosa i ètnica al Vietnam.

Alguns grups cristians van reportar assetjament quan intentaven celebrar serveis religiosos del Nadal. Són sobre tot els cristians Montagnards que són durament perseguits. La persecució religiosa s'entrellaça amb motius ètnics (la majoria són de l'ètnia Degar) i polítics, ja que nombroses persones pertanyents a aquest grup religiós van estar al bàndol dels Estats Units durant la guerra del Vietnam.

Aquesta discriminació implica la renúncia forçada a la seva fe, assetjament, violència i arrestos[57].

Un informe de *Human Rights Watch* detalla la repressió més recent del govern sobre aquests pobles, coneguts col·lectivament com Montagnards[58]. Detalla com les autoritats han dissolt les reunions en les cases de culte, han orquestrat renúncies coaccionades a la

fe, i han tancat la frontera per evitar que les persones fugin a sol·licitar protecció internacional a Cambodja.

Human Rights Watch va descobrir que les unitats especials "de seguretat política" van dur a terme operacions per capturar, detenir i interrogar les persones que s'identifiquen com activistes polítics o líders de cases culte no registrades. Més de 70 montagnards han estat detinguts o arrestats només el 2010, i més de 250 se sap que estan empresonats per càrrecs de seguretat nacional.

Les autoritats al·leguen que no són un grup religiós legítim, sinó una tapadora per a un moviment d'independència montagnards. La llei vietnamita exigeix que tots els grups religiosos es registrin i operin sota el mandat del govern. Els funcionaris del govern han obligat a centenars de catòlics i protestants montagnards a renunciar a la seva religió en sessions de crítica pública, violant els drets internacionalment reconeguts de llibertat de religió i de consciència. Els que es resisteixen i insisteixen en el seu dret a l'adoració independent han d' afrontar pallisses, detencions i empresonaments.

A l'octubre de 2010, 567 llars relacionades amb el protestantisme van haver de renunciar a la seva religió a Krong Pa, Gia Lai, amb el cap de la comuna fent visites diàries per pressionar les llars, que finalment es van comprometre a abandonar la seva religió.

Des del 2001, milers de montagnards han fugit de les dures mesures repressives del govern cap a Cambodja, on la majoria han estat reconeguts com a refugiats i reassentats als Estats Units, Suècia, Finlàndia i Canadà.

· Israel

Les lleis del país i les polítiques protegeixen la llibertat religiosa i, a la pràctica, el govern generalment respecta la llibertat religiosa, tot i que la discriminació governamental i legal contra els no-jueus i corrents no ortodoxos del judaisme continua.

Els beduïns que viuen a llogarets no reconeguts per l'Estat van ser incapaços de construir o mantenir legalment les mesquites, com a resultat de la política del govern des de fa molt temps per negar les reclamacions de propietat. Les mesquites existien en les comunitats beduïnes no reconegudes, però, com passa amb les cases i altres estructures comunitàries, el govern les considera il·legals i, per tant, subjecte a la demolició.

Paral·lelament, tot i què al 2007 el Ministeri de l'Interior va deixar d'emetre targetes d'identitat en les que s'identificava a les persones d'acord a la seva filiació religiosa, encara continuen en circulació un gran nombre de targetes d'identitat d'aquestes característiques i continuen les denúncies per l'ús d'aquesta identificació per dur a terme discriminacions cap als no jueus per part de les autoritats. D'acord amb un article de premsa, el ministre de l'Interior, Eli Yishai, va suggerir la reintroducció de les denominacions religioses de manera voluntària en els nous documents d'identitat malgrat els temors dels grups minoritaris de què aquestes designacions s'utilitzin de manera discriminatòria[59].

Israel: la discriminació religiosa viola el dret a la família

El govern posa en pràctica algunes polítiques basades en les interpretacions jueves ortodoxes de la llei religiosa. Per exemple, els matrimonis que el govern reconeix són les

realitzades pel Rabinat ortodox, que exclou els ciutadans sense llinatge jueu matern ja que aquestes no són considerades jueves. El govern no permet el matrimoni civil, com ara cerimònies seculars realitzats per les autoritats estatals o municipals, o els matrimonis realitzats per rabins no ortodoxos. El matrimoni civil, els matrimonis jueus no-ortodoxos, o els matrimonis interreligiosos han de realitzar-se a l'estranger per ser reconegut pel govern. Com a resultat, centenars de milers de ciutadans no poden casar-se dins del seu propi país, ja sigui a causa de la manca d'elegibilitat o el seu desig de casar-se fora del sistema rabínic. Jueus que van contraure matrimoni en cerimònies civils o a cerimònies no ortodoxes realitzades a l'estranger poden divorciar únicament a través dels tribunals rabínics que operen d'acord amb la Halajá[60], o per mitjà dels tribunals a l'estranger.

Per casar-se en cerimònies reconegudes pel govern, els jueus s'han de sotmetre a teràpia de parella, aquesta és administrada per les autoritats religioses ortodoxes. Com a part d'aquesta orientació, tots els jueus - incloent la majoria secular i els que practiquen el judaisme reformista o conservador - se'ls ensenya a respectar els rols familiars tradicionals ortodoxos.

Una llei aprovada el 2010 permet el registre civil de parelles al país només si ambdues parts es reconeixen com "de cap religió." Cap persona registrada a l'estat com a jueu, cristià musulmà, o drusos poden casar-se a través d' una cerimònia civil o casar-se amb algú "de cap religió" al país. La llei no permet a persones de diferents religions a casar-se entre sí dins del país, de manera que aquestes parelles han de buscar el matrimoni a l'estranger per a ser reconeguts com casats per l'Estat[61].

L.R.Q.
3628

7. La situació de la protecció internacional a l'Estat espanyol

L'Estat espanyol es va adherir a la Convenció de Ginebra del 1951 el 22 de juliol del 1978. La primera norma constitucional ha estat la llei 5/84, reguladora del dret d'asil i la condició de refugiat, modificada 10 anys després per la llei 9/94 i la llei orgànica 3/2007. La llei en vigor és la llei reguladora del dret d'asil i la condició de refugiat i de la protecció subsidiària 12/2009 del 30 d'octubre. En aquesta es reconeix com a definició de refugiat allò que estableix la Convenció de Ginebra i es transposa la directiva de la Unió Europea en matèria d'asil 2005/85/CE. El reglament en vigor continua sent el de la Llei 5/1984, modificada per la Llei 9/1994, el Real Decret 203/1995, de 10 de febrer, pel que s'aprova el Reglament de l'antiga Llei d'asil, ja que encara no s'ha aprovat un reglament per a la Llei 12/2009.

7.1 Les xifres[62]

Segons les dades recollides en l'últim informe sobre la situació de les persones refugiades a l'Estat espanyol elaborat per CEAR[63], referents a les dades del 2011, durant aquell any va augmentar un 24,4% el nombre de sol·licituds de protecció internacional en relació amb l'any anterior. De 2.744 persones l'any 2010, mínim històric en la en la història del dret d'asil a l'Estat espanyol, s'ha passat a 3.414.

Malauradament, aquest creixement no es deu a polítiques de millorin l'accés al dret d'asil a l'Estat espanyol: en efecte, aquest increment és anecdòtic i s'explica per l'acollida dels ex presos polítics cubans i de les seves famílies, en virtut d'un acord entre les autoritats cubanes i espanyoles, a través del qual van arribar i sol·licitar protecció internacional 379 persones el 2010 i 390 el 2011. De fet, durant els darrers deu anys la tendència en el nombre de sol·licituds de protecció internacional a l'Estat espanyol ha estat regressiva i ha caigut en un 65% des de 2001. En aquell any es van produir 9.490 sol·licituds.

El descens continuat de sol·licituds d'asil posa en manifest, any rere any, i cada vegada de forma més preocupant, les grans dificultats per accedir al procediment d'asil a l'Estat espanyol. Les polítiques de control de fronteres s'han consolidat i han convertit a l'Estat espanyol en una fortalesa indiferent a la violació dels drets humans. Doncs les persones sol·licitants de protecció internacional recorren les mateixes rutes i tenen les mateixes portes d'entrada que la resta de persones migrants.

Alhora, s'evidencia l'ús del procediment d'asil en sí mateix com a mecanisme de control de fronteres doncs aquest fa difícil que les persones puguin accedir a la protecció internacional. Aquest ús es fa palès en la diferenciació entre el procediment d'asil a territori i a la frontera. En aquest darrer cas existeixen requisits d'admissió a tràmit més exigents i un termini de resolució més urgent. Paral·lelament, existeixen altres obstacles per accedir al procediment d'asil en frontera com la inexistència d'un procediment d'identificació de perfils susceptibles de protecció internacional, l'absència de dependències adequades, l'escassa preparació del personal funcionari que treballa en aquests llocs, les dificultats d'accés de les ONG especialitzades als llocs de detenció d'aquestes persones, o la manca d'intèrprets adequats. A certs punts d'entrada de potencials sol·licitants, com Fuerteventura, Lanzarote, Tarifa o Algesires, les persones són internades als Centres d'Internament per a Estrangers, endavant CIE, a l'espera de l'expulsió. El informe constata que la majoria de sol·licitants de protecció internacional a la frontera i als CIE són denegats.

Si tenim en compte que, segons dades del Ministeri de l'Interior, van arribar a l'Estat espanyol per costa i via Ceuta i Melilla un total de 8.788 persones (per costa; 5.443 persones - 5.103 ho van fer a península i Balears i 340 a les Illes Canàries-; o per Ceuta i Melilla: 3.345 persones); només es van realitzar 344 sol·licituds de protecció internacional en llocs fronterers.

Als CIE es van presentar 261 sol·licituds de protecció internacional, fet que posa de manifest que es tracta d'un fenomen limitat que no genera cap "efecte contagi". Tot i que el Ministeri de l'Interior no ofereix xifres exactes del nombre de persones estrangeres que van ser privades de llibertat en algun d'aquests centres, el nombre de sol·licituds de pro-

tecció internacional realitzades apunta cap a un percentatge baix respecte de la totalitat de persones estrangeres que podrien haver passat per un centre d'internament.

El percentatge d'admissió a tràmit de les sol·licituds de protecció internacionals realitzades ha patit un descens respecte a l'any anterior, passant d'un 94,72% el 2010 a un 84,5% el 2011. Es pot afirmar que existeix un percentatge d'admissió a tràmit elevat d'aquelles sol·licituds presentades a territori, però no es pot dir el mateix de les sol·licituds realitzades a la frontera o als CIE, observant-se un elevat nombre de denegacions. Aquesta decisió de denegar les sol·licituds presentades a la frontera, respon a un objectiu precís: l'enduriment de les condicions d'entrada a l'Estat i la seva repercussió en la gestió dels fluxos migratoris. No obstant això, la finalitat de la legislació d'asil no és la de control de fronteres, sinó la de garantir l'accés a un dret humà: l'asil.

Una altra dada preocupant és el percentatge de sol·licituds de protecció internacional denegades, que al 2011 va ser d'un 73,5%. Només es va concedir l'Estatut de Refugiat a 326 persones, la protecció subsidiària a 595 persones i la protecció per raons humanitàries a 18 persones. En total, només 939 persones van rebre algun tipus de protecció internacional l'any passat. Pel que fa a l'apatrídia, de les 75 sol·licituds realitzades, durant el 2011 s'han resolt només 6 de les sol·licituds en tràmit, 5 en sentit favorable i 1 en sentit desfavorable.

Desconeixem el nombre de casos de sol·licituds d'asil presentades a l'Estat Espanyol per motius religiosos, ja que la Oficina d'Asil i Refugi (OAR) no classifica els casos pels motius de la sol·licitud.

L'evidència d'aquestes dades ens manifesta una vegada més que el dret d'asil és un dret greument amenaçat. Més si ho comparem amb les dades europees. Segons l'EUROSTAT, el 2011 a França es van produir 56.250 sol·licituds de protecció internacional, a Alemanya 53.260, 34.100 a Itàlia, a Bèlgica 31.915, a Suècia 29.670 i a Regne Unit 26.430. Espanya ocuparia la tretzena posició a la UE. Malgrat això, si s'utilitzés com a referència el nombre de sol·licituds per milió d'habitants, Espanya cauria a la posició 24 de la Unió Europea.

7.2 Alguns dels casos de persecució religiosa amb els que hem treballat

Des dels serveis jurídics de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i CEAR s'han atès diversos casos de sol·licituds d'asil per motius religiosos. A continuació enumerem alguns dels que han estat tramitats als nostres serveis jurídics.

Un noi pertanyent a la comunitat Sikh i resident al Punjab (Índia) després d'anys en contacte amb la comunitat cristiana Església de la Nova Vida de Shammah decideix batejar-se. La seva família, però, s'oposa fermament a aquest canvi de religió i decideixen portar el cas al Consell del Cos Local del Poble (Panchayat). Aquest eleva el cas al Comitè religiós d'alt nivell de l'organització religiosa *Damdami Taksal*. Aquest comitè l'obliga a torna a la religió Sikh i l'amenacen amb la mort si no ho fa. Al cap d'un mes és

assaltat per persones emmascarades que davant de la seva negativa a retorna al Sikhisme li donen una pallissa. Finalment, per por a que aquest tipus d'agressions es repetissin o que anessin a més va sortir del país.

- Un home d'origen cubà arrel de les seva pertinença als Testimonis de Jehovà i fruit de la seva negativa a participar en actes polítics és considerat com a opositor al règim polític de Castro. Com a conseqüència directa és acomiadat de varis llocs de treball, detingut per la policia vàries vegades i sotmès a pallisses sota custodia policial. Finalment, l'acaben amenaçant de mort a ell i a la seva família. Arrel de les amenaces de mort decideix abandonar el país a través de la base dels EUA a Guantánamo. Després d'un any a Guantánamo va ser traslladat a l'Estat espanyol per l'Organització Internacional per les Migracions (OIM).

- Un home nepalès de religió hindú decideix convertir-se al cristianisme i casar-se amb una dona cristiana malgrat l'oposició dels seus pares a aquesta relació i a la conversió. La família resideix al Nepal, país de majoria hindú. En la celebració del naixement del seu fill tant ell com la seva esposa mengen carn de vedella i la mare d'ell els denuncia. Al cap de pocs dies reben una ordre d'arrest i decideixen sortir del país.

- Una dona xinesa, a la que se li va denegar l'estatut d'asil, va sortir del país després de ser detinguda, empresonada, torturada i posteriorment confinada en un psiquiàtric per pertànyer al Falung Gong, prohibit a la República Popular de la Xina des del 1999.

- Un home algerià de religió musulmana decideix convertir-se al cristianisme, en parla als seus companys de feina i ells en informen la Policia, que el detenen durant diversos dies amb falses acusacions de robatori. Decideix sortir del seu país poc després.

- Un home egipci de religió musulmana decideix convertir-se al cristianisme, la seva família i el seu entorn li amenacen. Decideix sortir quan al seu pais comencen les tensions entre musulmans i cristians coptes de 2011.

- Dues dones russes a les que es va denegar la protecció internacional, van haver de fugir del seu país per ser testimonis de Jehovah; aquesta comunitat, com d'altres minories religioses, continuen sent perseguides a la Federació Russa[64].

- Varis homes afganesos pertanyents al grup ètnic hazara i de religió xiita durant el període talibà, a part de patir tot tipus d'atacs, el talibans, practicants de l'islam sunní obligaven a les comunitats xiites a observar les pràctiques sunnites.

8. Conclusions i Recomanacions

Les conclusions del present informe a mode de síntesi són les següents:

- El dret a la llibertat de pensament, consciència i religió inclou tant a les religions tradicionals com a les religions i creences amb característiques o pràctiques institucionals anàlogues a les de les religions tradicionals així com també protegeix a les creences teistes, no teistes, atees, i el dret a no professar cap religió o creença.

- Les sol·licituds per motius religiosos són de les més complexes doncs no hi ha una definició jurídica del terme religió continguda en la Convenció de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats, és complexa determinar què constitueix una persecució per motius religiosos i la coexistència amb un o més motius establerts en la definició de refugiat.

- Les persecucions per motius religiosos poden adoptar diverses formes: la religió com a creença (incloent la no creença); la religió com a identitat i la religió com a forma de vida. Aquestes s'exerceixen de forma bidireccional:la coerció que ataca o interfereix amb la religió i la coerció exercida per fer respectar la religió dins del mateix grup o comunitat religiosa.

- La persecució no sempre és fruit de polítiques actives de persecució o discriminació contra un determinat grup sinó que també pot ser fruit de la incapacitat o la falta de

voluntat de l'Estat de protegir i garantir els drets de les minories. Alhora que cal tenir en compte les persecucions que es poden derivar de la coerció exercida per tal de vetllar per l'observança dels preceptes religiosos dins d'una determinada comunitat.

· Els agents de persecució no són única i exclusivament l'Estat també poden ser actors no estatals com grups socials o el conjunt de la societat.

· Les persones poden estar perseguides per qüestions religioses malgrat el fet que tinguin pocs coneixements religiosos. Els motius pels quals les persones pertanyen a un determinat grup religiós varien inclòs per als membres d'un mateix grup.

· Les persecucions per motius religiosos que sofreixen les dones no tenen per que ser les mateixes que pateixen els homes.

Considerant el capítol anterior sobre la situació de la protecció internacional a l'Estat Espanyol, des de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat pensem oportú realitzar les següents recomanacions:

- Reforma de la llei d'asil que no exclogui la titularitat del dret d'asil als nacionals de països de la Unió Europea quan reuneixin els requisits establerts en la Convenció de Ginebra.
- Introduir a la llei d'asil un article que reculli les condicions d'accés de les persones que manifestin la seva intenció de sol·licitar la protecció internacional a les ambaixades i als consolats.
- Avaluació imparcial de les sol·licituds de protecció internacional, a través de la creació d'una comissió d'experts.

- Crear un mecanisme que permeti l'audiència de les organitzacions no governamentals en l'estudi dels casos sotmesos a estudi en la Comissió Interministerial d'Asil i Refugi.
- Establiment de mesures que facilitin l'accés periòdic del personal de les organitzacions no governamentals a les dependències frontereres, Centres d'Internament d'Estrangers o als bucs en què es detectin polissons.
- Potenciar els programes anuals de reassentament de persones amb necessitats de protecció que es trobin en tercers països, per complir amb el que recull la llei d'asil.
- Creació de programes de reintegració als països d'origen d'aquells col·lectius i nacionals que puguin tenir opcions de tornada al seu país.
- Millorar la formalització de les sol·licituds de protecció internacional i fer més objectiu l'anàlisi dels expedients.
- Reduir els terminis de detenció dels sol·licitants en Frontera i Centres d'Internament d'Estrangers.
- Garantir el manteniment de la unitat familiar.
- Garantir documentació a les persones autoritzades a romandre a Espanya.
- Generar alternatives per a les persones rebutjades.
- Incloure una esmena en el futur reglament d'asil que faciliti la regularització de sol·licitants d'asil denegats, en els supòsits d'arrelament social i laboral.
- Desenvolupar la protecció de les persones apàtrides a través de la inclusió d'un títol específic a la Llei d'Asil o, en el seu defecte, mitjançant la modificació del seu reglament específic (RD 865/2001, de 20 de juliol).
- Garantir que les dependències a la frontera compleixin un mínim de condicions.
- Desenvolupar campanyes d'informació i sensibilització sobre els refugiats amb la finalitat d'eradicar els prejudicis xenòfobs i racistes.
- Reconeixement de la protecció internacional a les víctimes de tracta i persones que fugen de les maras.

- Desenvolupar una actuació informativa immediata i eficaç per a la protecció de les dones als punts d'entrada massiva de persones que migren, costes i Ceuta i Melilla.
- Promulgació de mesures concretes des de les administracions públiques per prevenir la discriminació en l'àmbit laboral de les persones refugiades i sol·licitants d'asil per motius d'origen ètnic, racial o nacional.
- Posada en marxa de la Directiva sobre les normes mínimes per la concessió de protecció temporal en cas d'afluència massiva de persones desplaçades.
- La suspensió de la tornada forçada a nacionals de Síria, Mali o altres països en conflicte o en situació de greu crisi humanitària, contemplant les necessitats de protecció internacional sobrevingudes.
- L'aprovació d'un reglament que desenvolupi la llei d'asil 12/2009 amb el fi de concretar aspectes com el silenci administratiu i la retenció en frontera.

9. Bibliografia

Musalo, Karen; *2002 Claims for Protection Based on Religion or Belief*: Analysis and Proposed Conclusions, en *Legal and Protection Policy Research Series, UNHCR - Department of International Protection*.

Gunn, T.Jeremy; *2002 The Complexity of Religion in Determining Refugee Status, Emory University, USA*.

Manuals de procediments de l'Alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats:

Manual de Procedimientos y Criterios para Determinar la condición de Refugiado en Virtud de la Convención de 1951 y del Protocolo 1967 sobre el Estatuto de los Refugiados.

Directrices sobre Protección Internacional, Solicitudes de asilo por motivos religiosos bajo el Artículo 1A (2) de la Convención de 1951 y/o el Protocolo de 1967 sobre el Estatuto de los Refugiados - HCR/GIP/04/06 UNHCR

Informes i estudis dels Relators Especials:

Estudi realitzat per el Relator Especial sobre Intolerància Religiosa, Abdelfattah Amor, Discriminación racial y discriminaciones religiosas: determinación y medidas A/CONF.189/PC.1/7 13 de abril de 2000

Informe realitzat per la Relatora Especial sobre la Llibertat de Religió o de Creences, Asma Jahangir, Promoción y protección de todos los derechos humanos,

civiles, políticos, económicos, sociales y culturales, incluido el derecho al desarrollo A/HRC/6/5 del 20 de juliol de 2007

Informe de la Relatora Especial sobre la llibertat de religió o de creences, , Asma Jahangir, i el Relator Especial sobre les formes contemporànies de racisme, discriminació racial i xenofòbia i formes connexes d'intolerància, Doudou Diène, en conformitat amb la decisió 1/107 del Consell de Drets Humans, titulada "Incitación al odio racial y religioso y promoción de la tolerancia"; A/HRC/2/3 20 de septiembre de 2006

Informes:

La situación de los refugiados en España. Informe 2012, realitzat per la Comisión Española de Ayuda al Refugiado.

Religious Freedom Report 2001; realitzat per l'Oficina per la Democràcia, Drets Humans i Treball del Departament d'Estat dels Estats Units d'Amèrica

Religious Freedom Report 2011; realitzat per l'Oficina per la Democràcia, Drets Humans i Treball del Departament d'Estat dels Estats Units d'Amèrica

El estado de los derechos humanos en el mundo, Informe Anual 2012, realitzat per Amnistia Internacional

Frontex Agency: Which guarantees for human rights? Març 2011, Migreurop

Human Rights Watch World Report 2011, Human Rights Watch

Global Restrictions on Religion, Pew Forum on Religion and Public Life, Desembre 2009

10. Webgrafia

- www.acnur.org
- www.cear.es
- www.unicef.org
- www.coe.int
- www.africa-union.org/
- www.oas.org
- www.ccar.cat
- www.amnesty.org/es/annual-report/2012
- www.hrw.org/publications
- www.migreurop.org
- http://w3.bcn.cat/dretscivils.cat
- http://eur-lex.europa.eu
- www.interior.gob.es/publicaciones
- www.corteidh.or.cr/
- www.echr.coe.int/
- www.frontex.europa.eu/

11. Notes aclaratòries

1. *Religious Freedom Report* 2011; realitzat per l'Oficina per la Democràcia, Drets Humans i Treball del Departament d'Estat dels Estats Units d'Amèrica

2. Adoptada i proclamada per l'Assamblea General de les Nacions Unides, resolució 217 A (III), de 10 de desembre de 1948.

3. Va ser adoptat per l'Assamblea General de Nacions Unides en la seva resolució 2200 A (XXI) el 16 de desembre de 1966 i va entrar en vigor al 1976. Ha estat firmat i ratificat pels següents Estats: Afganistan, Albània, Alemanya, Andorra, Angola, Algèria, Argentina, Armènia, Austràlia, Azerbaijan, Bangladesh, Barbados, Bielorússia, Bèlgica, Belize, Benín, Bolívia, Bòsnia i Hercegovina, Botswana, Brasil, Bulgària, Burkina Faso, Burundi, Cap Verd, Cambodja, Camerun, Canadà, Txad, Xile, Xina, Xipre, Colòmbia, Congo, Costa Rica, Costa d'Ivori, Croàcia, Dinamarca, Djibouti, Dominica, Equador, Egipte, El Salvador, Eritrea, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estats Units d'Amèrica, Estònia, Etiopia, Federació Russa, Filipines, Finlàndia, França, Gabon, Gàmbia, Geòrgia, Ghana, Granada, Grècia, Guatemala, Guinea, Guinea Equatorial, Guinea Bissau, Guyana, Haití, Hondures, Hongria, Índia, Iran, Iraq, Irlanda, Islàndia, Israel, Itàlia, Líbia, Jamaica, Japó, Jordània, Kenya, Kirguizistan, Kuwait, Lesotho, Letònia, Líban, Libèria, Liechtenstein, Lituània, Luxemburg, Macedònia, Madagascar, Malawi, Mali, Malta, Marroc, Maurici, Mèxic, Mònaco, Mongòlia, Moçambic, Namíbia, Nauru, Nicaragua, Níger, Nigèria, Noruega, Nova Zelanda, Països Baixos, Panamà, Paraguai, Perú, Polònia, Portugal, Regne Unit, Síria, República Centreafricana, República Txeca, República de Corea, República de Moldava, República Democràtica del Congo, República Democràtica Popular de Laos, República

Dominicana, República Popular Democràtica de Corea, Tanzània, Romania, Tanzània, Rwanda, San Marino, San Vicente i les Granadines, Santo Tomé y Principe, Senegal, Seychelles, Sierra Leone, Somàlia, Sri Lanka, Sud Àfrica, Sudan, Suècia, Suïssa, Surinam, Tailàndia, Tadjikistan, Togo, Trinitat i Tobago, Tunísia, Turkmenistan, Turquia, Ucraïna, Uganda, Uruguai, Uzbekistan, Veneçuela, Vietnam, Iemen, Sèrbia, Montenegro, Zàmbia i Zimbabwe.

4, Va ser adoptat en el sí del Consell d'Europa al 1950 i va entrar en vigor al 1953. Ha estat firmat i ratificat pels següents Estats: Albània, Alemanya, Andorra, Armènia, Àustria, Azerbaijan, Bèlgica, Bòsnia Hercegovina, Bulgària, Croàcia, Xipre, República Txeca, Dinamarca, Estònia, Finlàndia, França, Geòrgia, Grècia, Hongria, Islàndia, Irlanda, Itàlia, Letònia, Liechtenstein, Lituània, Luxemburg, Malta, Moldàvia, Mònaco, Montenegro, Holanda, Noruega, Polònia, Portugal, Romania, Federació Russa, San Marino, Sèrbia, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Suècia, Suïssa, Macedònia, Turquia, Ucraïna i el Regne Unit.

5. Adoptada a San José de Costa al 1969 i en vigor des de 1978. Ha estat ratificada pels següents països: Argentina, Barbados, Bolívia, Brasil, Xile, Colòmbia, Costa Rica, Dominica, Equador, El Salvador, Grenada, Guatemala, Haiti, Hondures, Jamaica, Mèxic, Nicaragua, Panamà, Paraguai, Perú, República Dominicana, Surinam, Trinidad i Tobago, Uruguai i Veneçuela.

6. Tots els Estats que han firmat i ratificat la Convenció accepten la competència de la Cort a excepció de: Dominica, Grenada i Jamaica.

7. Adoptada al 1981 i en vigor des de 1986. L'han firmat i ratificat els següents Estats: Algèria, Angola, Benín, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Camerun, República Centre Africana, Cap Verd, Txad, Costa d'Ivori, Comores, Congo, Djibouti, República Democràtica del Congo, Egipte, Guinea Equatorial, Eritrea, Etiòpia Gabon, Gàmbia, Ghana, Guinea-Bissau, Guinea, Kenya, Líbia, Lesotho, Libèria, Madagascar, Mali, Malawi, Moçambic, Mauritània, Maurici, Namíbia, Nigèria, Níger, Rwanda, Sud Àfrica, República Àrab Sahrauí Democràtica,Senegal, Seychelles, Sierra Leone, Somàlia, Sao Tomé & Principe, Sudan, Swazilàndia, Tanzània, Togo, Tunísia, Uganda, Zàmbia i Zimbabwe.

8. "Promoción y protección de todos los derechos humanos, civiles, políticos, económicos, sociales y culturales, incluido el derecho al desarrollo" A/HRC/6/5 del 20 de juliol de 2007. Actualment el relator especial sobre llinertat de relició i creences és Heiner Bielefeldt desde l'1 d'agost de 2010.

9. Ibid.

10. Refugiat/da sur place: persona que no era refugiada quan va deixar el seu país d'origen però que adquireix tal condició per causes sobrevingudes: arrel de fets succeïts al seu país de naciolitat després de la seva marxa o a les seves pròpies activitats a l'estranger. Definició extreta de Diccionari d'Asil, editat per la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i disponible en versió electrònica a www.ccar.cat

11. *Human Rights Watch, A case study in religious repression*, 2011, http://www.hrw.org/news/2011/03/30/vietnam-montagnards-harshly-persecuted.

12. Amnistia Internacional, Informe Anual 2012: China, http://www.amnesty.org/en/region/china/report-2012#section-28-10.

13. Gunn, T.Jeremy; 2002 *The Complexity of Religion in Determining Refugee Status, Emory University*, USA.

14. Ibid.

15. Op Cit.

16. Ibid.

17. Ibid. , i Amnistia Internacional, Informe Anual 2012:Turquia, http://www.amnesty.org/en/region/turkey/report-2012#section-21-10.

18. Es refereix a aquells drets que no poden ser derogats en cas d'estat d'urgència, a excepció dels casos de mort fruit d'actes de guerra lícits en virtut del dret internacional humanitari. Els drets que no són derogables són: el dret a la vida, la prohibició de la tortura, la prohibició de la esclavitud i del treball forçat i cap pena sense llei.

19. Directiva 2004/83/CE; article 9.

20. Directiva 2004/83/CE ; article 15.

21. Llei 12/2009, de 30 d'octubre, Reguladora del Dret d'Asil i de la Protecció Subsidiària, http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2009/10/31/pdfs/BOE-A-2009-17242-C.pdf

22. Vegi's al capítol d'aquesta publicació "La violencia per motius religiosos" el cas de les dones a Txetxènia.

23. Abdelfattah Amor; 2000 *Racial discrimination and religious discrimination: identification and mesures*; A/CONF. 189/PC.1/7; 23)

24. Ibid.

25. Gunn; Op. Cit.

26. Agentes de Persecución, Posición del ACNUR, 14 març 1995 http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/363

27. Manual de Procedimientos y Criterios para Determinar la condición de Refugiado en Virtud de la Convención de 1951 y del Protocolo 1967 sobre el Estatuto de los Refugiados; ACNUR

28. International Religious Freedom Report 2011, op. Cit.

29. International Religious Freedom Report 2011, op. Cit.

30. Ibid.

31. Ibid.

32. Ibid.

33. Agentes de Persecución, Posición del ACNUR, 14 març 1995 http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/363

34. *Vegi's criteris a Pew Forum on Religion and Public Life, Global Restrictions on Religion, December 2009*

35. Ibid.

36. Ibid.

37. Organització Mundial de la Salut, http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs241/es/index.html

38. Op. Cit.

39. Op. Cit.

40. http://www.hrw.org/es/publications

41. Informe anual d'Amnistia Internacional 2012, http://www.amnesty.org/es/region/russia/report-2012

42. ibid.

43. Comunicat de premsa de Human Rights Watch, març 2011, http://www.hrw.org/es/news/2011/03/10/rusia-chechenia-impone-el-c-digo-de-vestimenta-isl-mico

44. *Human Rights Watch. World Report* 2011. http://www.hrw.org/en/world-report-2011/belarus

45. Amnesty International. Annual Report 2011. http://www.amnesty.org/en/region/belarus/report-2011

46. *United States Commission on International Religious Freedoms. Annual Report 2011*. http://ncadcworld.wordpress.com/2011/06/02/belarus-religious-freedoms-u-s-report/

47. Inicialment publicat en el volum «Catalunya, Terra d'Asil » de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, 2012 Barcelona

48. El nom ha estat canviat.

49. Codi Penal de Pakistan, http://www.pakistani.org/pakistan/legislation/1860/actXLVof1860.html

50. United States Commission on International Religious Freedoms. Annual Report 2011.

51. Ibid.

52. www.burmacampaign.org.uk; http://www.hrw.org/asia/burma.

53. Drets Humans a Birmània, Burma Campaign UK http://burmacampaign.co.uk/index.php/burma/about-burma/about-burma/human-rights.

54. Inicialment publicat en el volum «Catalunya, Terra d'Asil» de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, 2012 Barcelona.

55. Totes les dades són extretes de: International Religious Freedom Report 2011, del informe anual 2012 d'Amnistia Internacional i de les publicacions de Human Rights Watch.

56. Totes les dades són extretes de: International Religious Freedom Report 2011, del informe anual 2012 d'Amnistia Internacional i de les publicacions de Human Rights Watch

57. Human Rights Watch, A case study in religious repression, 2011, http://www.hrw.org/news/2011/03/30/vietnam-montagnards-harshly-persecuted

58. Ibid.

59. United States Commission on International Religious Freedoms. Annual Report 2011.

60. Halajá és la recopilació de les principals lleis jueves.

61. International Religious Freedom Report for 2011, Israel and the occupied territories.

62. La situación de los refugiados en España. Informe 2012 realitzat per la Comisión Española de Ayuda al Refugiado.

63. Informe 2012. La situación de los refugiados en Espanya, elaborat per CEAR i diponible als webs www.cear.es i www.ccar.cat

64. Amnistia Internacional, Informe Annual 2012: Federación Rusa http://www.amnesty.org/es/region/russia/report-2012#section-49-4

'With faith!'
Lee, portada

Mujer del Tibetan *Refugee Welfare Centre*
Steve Edwards, interior portada

"Familia"
Hernán Blanco, pàgina 8

'*Persecution*', (miembro de Falum Dafa, sufriendo severa represión, China)
Ty Siscoe, pàgina 14

Tibetan *Refugee Welfare Centre*
Steve Edwards, pàgina 18

'Pakistán'
Hernán Blanco, pàgina 64

'*Hello*', (monasterio en el Lago Tana, Etiopía)
Swiatek Wojtkowiak, pàgina 72

'Estatua'
joejoe77, interior contraportada

Els nostres més profunds agraiments a totes aquelles persones que de manera desinteressada han cedit el seu material fotogràfic per la realització d'aquest document.

CEA(R)
Comissió Catalana
d'**Ajuda al Refugiat**

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya

Ajuntament
de Barcelona